

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/782

(2021. gada 29. aprīlis)

par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1371/2007 ⁽³⁾ jāizdara vairāki grozījumi, lai stiprinātu pasažieru aizsardzību un veicinātu lielāku dzelzceļa transporta izmantošanu, pienācīgi ņemot vērā jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 11., 12. un 14. pantu. Tāpēc minēto grozījumu dēļ un skaidrības labad Regula (EK) Nr. 1371/2007 būtu jāpārstrādā.

⁽¹⁾ OV C 197, 8.6.2018., 66. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra nostāja (OV C 363, 28.10.2020., 296. lpp.) un Padomes 2021. gada 25. janvāra nostāja pirmajā lasījumā (OV C 68, 26.2.2021. 1. lpp.). Eiropas Parlamenta 2021. gada 29. aprīļa nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

- (2) Īstenojot kopējo transporta politiku, ir svarīgi aizsargāt dzelzceļa pasažieru tiesības un uzlabot dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti, lai palīdzētu palielināt dzelzceļa transporta daļu attiecībā pret citiem transporta veidiem.
- (3) Lai gan Savienībā gūti ievērojami panākumi patērētāju aizsardzības jomā, dzelzceļa pasažieru tiesību aizsardzība vēl aizvien ir jāuzlabo.
- (4) Jo īpaši, ņemot vērā to, ka dzelzceļa pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, dzelzceļa pasažieru tiesības būtu jāaizsargā.
- (5) Piešķirot vienādas tiesības dzelzceļa pasažieriem, kuri dodas starptautiskajos un iekšzemes braucienos, ir paredzēts uzlabot patērētāju aizsardzības līmeni Savienībā, nodrošināt dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vienlīdzīgu konkurences apstākļus un garantēt vienāda līmeņa pasažieru tiesības. Pasažieriem būtu jāsaņem pēc iespējas precīzāka informācija par savām tiesībām. Tā kā daži no mūsdienu biļešu formātiem neatļauj uz tiem fiziski uzdrukāt informāciju, vajadzētu būt iespējai šajā regulā prasīto informāciju sniegt, izmantojot citus līdzekļus.
- (6) Dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumi, kurus piedāvā tikai un vienīgi izmantošanai vēstures vai tūrisma nolūkos, parasti neapkalpo parastās pārvadājumu vajadzības. Šādi pakalpojumi parasti ir izolēti no Savienības pārējās dzelzceļu sistēmas, un tajos izmanto tehnoloģiju, kas var ierobežot piekļūstamību minētajiem pakalpojumiem. Izņemot konkrētus noteikumus, kuri būtu jāpiemēro visiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem visā Savienībā, dalībvalstīm vajadzētu būt tiesībām piešķirt atbrīvojumus no šīs regulas noteikumu piemērošanas attiecībā uz tādiem dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem, kurus piedāvā tikai un vienīgi izmantošanai vēstures vai tūrisma nolūkos.
- (7) Pilsētas, piepilsētas un reģionālie dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumi atšķiras no tālsatiksmes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem. Tāpēc būtu jāatļauj dalībvalstīm attiecībā uz šādiem pārvadājumu pakalpojumiem piešķirt atbrīvojumus no dažiem šīs regulas noteikumiem par pasažieru tiesībām. Tomēr šādiem atbrīvojumiem nebūtu jāattiecas uz pamatnoteikumiem, jo īpaši tiem noteikumiem, kas attiecas uz nediskriminējošiem pārvadājumu līgumu nosacījumiem, uz tiesībām bez liekiem sarežģījumiem iegādāties dzelzceļa biļetes, uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību attiecībā uz pasažieriem un viņu bagāžu un uz prasību, ka dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem jābūt pienācīgi apdrošinātiem, un uz prasību, ka tiek veikti pienācīgi pasākumi pasažieru personiskās drošības nodrošināšanai stacijās un vilcienos. Reģionālie pakalpojumi ir lielākā mērā integrēti pārējā Savienības dzelzceļu sistēmā, un attiecīgi braucieni ir garāki. Tādēļ attiecībā uz reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem iespējamie atbrīvojumi būtu jāierobežo vēl vairāk. Attiecībā uz reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem būtu pakāpeniski pilnībā jāizbeidz piemērot atbrīvojumus no tiem šīs regulas noteikumiem, kas atvieglo dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu izmantošanu personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un atbrīvojumi nebūtu jāpiemēro attiecībā uz tiem šīs regulas noteikumiem, kas veicina velosipēdu izmantošanu. Turklāt iespējai atbrīvot reģionālos pārvadājumu pakalpojumus no dažiem pienākumiem attiecībā uz tranzīta biļešu nodrošināšanu un maršruta maiņu vajadzētu būt ierobežotai laikā.
- (8) Šīs regulas mērķis ir uzlabot dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti Savienībā. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu spēt piešķirt atbrīvojumus pakalpojumu sniegšanai reģionos, kur nozīmīgu pakalpojumu daļu sniedz ārpus Savienības.
- (9) Turklāt, lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju no regulējuma, kas izveidots, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1371/2007, uz regulējumu, kas noteikts ar šo regulu, iepriekšējie valstu atbrīvojumi būtu pakāpeniski jāatceļ, lai nodrošinātu vajadzīgo juridisko noteiktību un nepārtrauktību. Dalībvalstīm, kas pašlaik ir piešķirušas atbrīvojumus, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 4. punktu, vajadzētu būt atļautam iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus atbrīvot tikai no tiem šīs regulas noteikumiem, kuriem ir nepieciešama būtiska pielāgošanās, un jebkurā gadījumā tikai uz ierobežotu laikposmu. Dalībvalstīm uz pārejas laiku vajadzētu būt arī atļautam

piešķirt

atbrīvojumu no pienākuma starp operatoriem izplatīt satiksmes un ceļošanas informāciju, bet tikai tādā gadījumā, ja infrastruktūras pārvaldītājam nav tehniski iespējams reāllaika datus sniegt jebkuram dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, biļešu pārdevējam, ceļojumu rīkotājam vai stacijas apsaimniekotājam. Novērtējums par to, kas ir tehniski iespējams, būtu jāveic vismaz reizi divos gados.

- (10) Kad dalībvalstis dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus atbrīvo no dažu šīs regulas noteikumu piemērošanas, tām par to būtu jāinformē Komisija. Sniedzot šo informāciju, dalībvalstīm būtu jāpaskaidro šādu atbrīvojumu piešķiršanas iemesli un pasākumi, kas pieņemti vai plānoti, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā paredzētajiem pienākumiem pēc attiecīgo atbrīvojumu piemērošanas beigām.
- (11) Ja par vienu staciju ir atbildīgi vairāki stacijas apsaimniekotāji, tad dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai norīkot struktūru, kurai uzdoti šajā regulā minētie pienākumi.
- (12) Piekļuve reāllaika ceļošanas informācijai, arī informācijai par tarifiem, padara dzelzceļa transportu pieejamāku jauniem klientiem un sniedz tiem plašāku brauciena iespēju un tarifu izvēli. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jānodrošina citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem, kas pārdod viņu pakalpojumus, piekļuve šādi ceļošanas informācijai un jādod tiem iespēja veikt vai atcelt rezervācijas, lai padarītu dzelzceļa transporta izmantošanu ērtāku. Lai padarītu dzelzceļa transporta izmantošanu ērtāku, infrastruktūras pārvaldītājiem būtu jāizplata dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kā arī biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem reāllaika dati saistībā ar vilcienu pienākšanu un atiešanu.
- (13) Sīkāk izstrādātas prasības attiecībā uz ceļojuma informācijas sniegšanu ir izklāstītas savstarpējas izmantojamības tehniskajās specifikācijās, kas minētas Komisijas Regulā (ES) Nr. 454/2011⁽⁴⁾.
- (14) Stiprinot dzelzceļa pasažieru tiesības, būtu jāņem vērā pastāvošās starptautiskās tiesības, kas ir iekļautas A papildinājumā – Vienveida noteikumi attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājumu līgumu (CIV) –, kurš pievienots 1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kurā grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (1999. gada protokols). Tomēr būtu vēlams paplašināt šīs regulas darbības jomu un aizsargāt netikai starptautisko dzelzceļa pārvadājumu pasažierus, bet arī iekšzemes pārvadājumu pasažierus. Savienība pievienojās COTIF 2013. gada 23. februārī.
- (15) Dalībvalstīm būtu jāaizliedz diskriminācija pēc pasažiera valstspiederības vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, biļešu pārdevēja vai ceļojumu rīkotāja iedibinājuma vietas Savienībā. Tomēr nebūtu jāaizliedz sociālie tarifi un stimuli plašākai sabiedriskā transporta izmantošanai, ar noteikumu, ka šādi pasākumi ir samērīgi un nav atkarīgi no attiecīgā pasažiera valstspiederības. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji var brīvi noteikt savu komercpraksi, tostarp īpašu piedāvājumu izmantošanu un konkrētu pārdošanas kanālu popularizēšanu. Ņemot vērā pasažieru pārvadājumu biļešu pārdošanas tiešsaistes platformu attīstību, dalībvalstīm būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka diskriminācija nerodas tad, kad notiek piekļuve tiešsaistes saskarnēm, vai biļešu iegādes procesā. Turklāt, neraugoties uz to, kā iegādājās konkrētā tipa biļetes, pasažiera aizsardzības līmenim vajadzētu būt tādām pašām.
- (16) Velobraukšanas aizvien lielākā popularitāte visā Savienībā ietekmē mobilitāti un tūrisma kopumā. Gan dzelzceļa transports, gan velobraukšana ieņem aizvien nozīmīgāku vietu modālajā sadalījumā, un tas samazina transporta ietekmi uz vidi. Tāpēc dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, cik vien iespējams, būtu jāatvieglo velobraukšanas apvienošana ar braucieniem vilcienā. Jo īpaši – iegādājoties jaunu ritošo sastāvu vai tad, kad tiek veikta ievērojama jau esošā ritošā sastāva modernizācija, tajos būtu jāparedz pienācīgs skaits vietu velospēdiem, izņemot gadījumus, kad šāda iegāde vai modernizācija attiecas uz restorānvagoniem, guļamvagoniem vai kupeju vagoniem. Lai izvairītos no negatīvas ietekmes uz esošā ritošā sastāva sniegumu drošības ziņā, minētais pienākums būtu jāpiemēro tikai tajos gadījumos, kad tiek veikta ievērojama modernizācija, kuras dēļ ir nepieciešama jauna atļauja ritekļa laišanai tirgū.

⁽⁴⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 454/2011 (2011. gada 5. maijs) par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju attiecībā uz Eiropas dzelzceļu sistēmas pasažieru pārvadājumu telemātikas lietojumprogrammu apakšsistēmu (OVL 123, 12.5.2011., 11. lpp.).

- (17) Tas, kāds ir pienācīgais velosipēdu vietu skaits vilciena sastāvam, būtu jānosaka, ņemot vērā vilciena sastāva lielumu, pakalpojuma tipu un pieprasījumu pēc velosipēdu pārvadāšanas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai pēc apspriešanās ar sabiedrību sastādīt plānus ar konkrētu velosipēdu vietu skaitu viņu pakalpojumiem. Tomēr gadījumos, kad dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi izvēlas nesastādīt plānus, būtu jāpiemēro likumā noteiktais skaits. Minētajam likumā noteiktajam skaitam būtu jākalpo arī par orientieri dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kad tie sastāda savus plānus. Par likumā noteikto skaitu mazāks skaits būtu uzskatāms par pienācīgu tikai tad, ja to pamato īpaši apstākļi, piemēram, dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu darbība ziemas laikā, kad ir skaidrs, ka pieprasījuma pēc velosipēdu pārvadāšanas nav vai ka tas ir ļoti zems. Turklāt dažās dalībvalstīs pieprasījums pēc velosipēdu pārvadāšanas ir īpaši augsts attiecībā uz konkrēta tipa pakalpojumiem. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai konkrēta tipa pakalpojumiem noteikt minimālo pienācīgo velosipēdu vietu skaitu. Šis skaits prevalētu pār konkrētajiem skaitiem, kas minēti jebkādos dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu plānos. Tam nevajadzētu kavēt brīvu dzelzceļa ritošā sastāva kustību Savienībā. Pasažieriem vajadzētu būt informētiem par velosipēdiem pieejamo vietu.
- (18) Tiesībām un pienākumiem, kas attiecas uz velosipēdu pārvadāšanu vilcienos, būtu jāattiecas uz velosipēdiem, ar kuriem pirms un pēc dzelzceļa brauciena var uzreiz braukt. Uz velosipēdu pārvadāšanu iepakojumos un somās attiecināmos gadījumos attiecas šīs regulas noteikumi par bagāžu.
- (19) Dzelzceļa pasažieru tiesības uz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem ietver tiesības saņemt informāciju par pakalpojumu gan pirms brauciena, gan tā laikā. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem par dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu būtu pirms brauciena jāsniedz vispārēja informācija. Minētā informācija būtu jāsniedz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieejamā formātā. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un, ja iespējams, biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem brauciena laikā būtu jānodrošina pasažieriem šajā regulā prasītā papildinformācija. Ja stacijas apsaimniekotājam ir šāda informācija, tad viņam šī informācija būtu jāsniedz arī pasažieriem.
- (20) Biļešu pārdevēju uzņēmumu lielums ievērojami atšķiras – no mikrouzņēmumiem līdz lieliem uzņēmumiem –, un daži biļešu pārdevēji piedāvā pakalpojumus tikai bezsaistē vai tikai tiešsaistē. Tādēļ pienākumam sniegt pasažieriem ceļojuma informāciju vajadzētu būt samērīgam ar biļešu pārdevēju dažādajiem lielumiem un tāpat arī ar to dažādajām spējām.
- (21) Šai regulai nevajadzētu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, ceļojumu rīkotājiem vai biļešu pārdevējiem liegt piedāvāt pasažieriem nosacījumus, kas ir labvēlīgāki par šajā regulā noteiktajiem. Tomēr šai regulai nevajadzētu radīt situāciju, ka kādu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu saista labvēlīgāki līguma noteikumi, ko piedāvā ceļojumu rīkotājs vai biļešu pārdevējs, ja vien vienošanās starp šo dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu un ceļojumu rīkotāju vai biļešu pārdevēju neparedz citādi.
- (22) Tranzīta biļetes ļauj pasažieriem veikt vienlaidu braucienus, un tāpēc būtu jāpieliek visas saprātīgās pūles, lai šādas biļetes piedāvātu tālsatiksmes, pilsētu, piepilsētu un reģionāliem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem – kā starptautiskiem, tā iekšzemes –, tostarp dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, kuriem piemēro šajā regulā paredzētos atbrīvojumus. Lai aprēķinātu kopējo kavējumu, par kuru ir pieejama kompensācija, vajadzētu būt iespējamam izslēgt kavējuma ilgumus, kuri radušies tajās brauciena daļās, kas ir saistītas ar dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem, kuriem piemēro šajā regulā paredzētos atbrīvojumus.
- (23) Attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniedz viens un tas pats dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, būtu jāatvieglo dzelzceļa pasažieru pāreja no viena pakalpojuma uz citu, ieviešot pienākumu nodrošināt tranzīta biļetes, jo nav nepieciešami komerciāli nolīgumi starp dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem. Prasība nodrošināt tranzīta biļetes būtu jāpiemēro arī pakalpojumiem, ko ekspluatē dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kuri pieder vienam un tam pašam īpašniekam vai kuri ir meitasuzņēmumi, kas pilnībā pieder vienam no tiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kuri nodrošina braucienā iekļautos dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam vajadzētu būt iespējai uz tranzīta biļetes precizēt atiešanas laiku attiecībā uz katru dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu, tostarp reģionālos pakalpojumus, kuram šī tranzīta biļete ir derīga.

- (24) Pasažieriem vajadzētu būt skaidri informētiem par to, vai biļetes, ko dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pārdod vienā komercdarījumā, ir tranzīta biļete. Ja pasažieri nav pareizi informēti, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam vajadzētu būt atbildīgam tā, it kā šīs biļetes būtu tranzīta biļete.
- (25) Būtu jāveicina tranzīta biļešu piedāvājums. Tomēr pareiza informācija par dzelzceļa pakalpojumu ir būtiska arī tad, ja pasažieri iegādājas biļetes no biļešu pārdevēja vai ceļojumu rīkotāja. Ja biļešu pārdevēji vai ceļojumu rīkotāji pārdod atsevišķas biļetes kombinēta piedāvājuma ietvaros, tiem būtu pasažieris skaidri jāinformē par to, ka minētās biļetes piedāvā tādu pašu aizsardzības līmeni kā tranzīta biļetes un ka minētās biļetes dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas šo pakalpojumu nodrošina, nav izdevuši kā tranzīta biļetes. Ja biļešu pārdevēji vai ceļojumu rīkotāji neievēro šo prasību, to atbildībai vajadzētu būt plašākai nekā biļešu atlīdzinājums.
- (26) Ir svarīgi, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, piedāvājot tranzīta biļetes, sākotnējās rezervācijas brīdī ņemtu vērā realistiskus vai piemērojamus minimālos savienojuma laikus, kā arī visu attiecīgos faktoros, piemēram, attiecīgo staciju un platformu lielumu un atrašanās vietu.
- (27) Ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošinātu iespējas braukt pa dzelzceļu, kas ir līdzvērtīgas citiem iedzīvotājiem pieejamajām iespējām, būtu jāizstrādā noteikumi par nediskriminējošu attieksmi un palīdzību brauciena laikā. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos un nediskrimināciju kā visiem pārējiem iedzīvotājiem. Tostarp būtu jāpievērš īpaša uzmanība tādas informācijas sniegšanai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kura attiecas uz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu piekļūstamību, nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi ritošajam sastāvam un vilcienā pieejamajām ērtībām. Lai pasažieriem ar maņu orgānu traucējumiem sniegtu vislabāko iespējamo informāciju par kavējumiem, būtu atbilstīgi jāizmanto vizuālās sistēmas un audiosistēmas. Ja nav līdzekļu piekļūt biļetes iegādei pirms iekāpšanas vilcienā, personām ar invaliditāti vajadzētu būt iespējai nopirkt biļetes vilcienā bez papildu maksas. Tomēr vajadzētu būt iespējai šīs tiesības ierobežot apstākļos, kas saistīti ar drošību vai obligātu vilciena biļešu rezervāciju. Personām vajadzētu būt pienācīgi apmācītam rīkoties atbilstīgi vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, jo īpaši tad, kad tiek sniegta palīdzība. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus braukšanas apstākļus, šādām personām stacijās un vilcienos būtu jāsniedz palīdzība vai – ja vilcienā un stacijā nav apmācīta pavadošā personāla – jādara viss iespējams, lai nodrošinātu piekļuvi ceļošanai pa dzelzceļu.
- (28) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu aktīvi jāsadarbojas ar personas ar invaliditāti pārstāvošajām organizācijām nolūkā uzlabot transporta pakalpojumu piekļūstamības kvalitāti.
- (29) Lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atvieglotu piekļuvi dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai prasīt dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem izveidot valsts vienotos kontaktpunktus informācijas un palīdzības koordinēšanai.
- (30) Lai nodrošinātu, ka personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiek sniegta palīdzība, praktisku apsvērumu dēļ tas, ka šāda palīdzība ir vajadzīga, ir iepriekš jāpaziņo dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, stacijas apsaimniekotājam, biļešu pārdevējam vai ceļojumu rīkotājam. Lai arī šī regula nosaka kopējo maksimālo šādas iepriekšējas paziņošanas laikposmu, vērtīgas ir brīvprātīgas vienošanās, kas piedāvā īsākus laikposmus, ja tās uzlabo personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām mobilitāti. Lai garantētu visplašāko iespējamo informācijas izplatīšanu par šādiem saīsinātajiem laikposmiem, ir svarīgi, lai Komisija savā ziņojumā par šīs regulas piemērošanu un rezultātiem iekļautu informāciju par norisēm saistībā ar saīsinātās iepriekšējās paziņošanas kārtību un saistīto informācijas izplatīšanu.

- (31) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jāņem vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, nodrošinot atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2019/882 ⁽⁵⁾ un Komisijas Regulai (ES) Nr. 1300/2014 ⁽⁶⁾. Ja šajā regulā ir atsauce uz Direktīvas (ES) 2019/882 noteikumiem, minētie noteikumi dalībvalstīm būtu jāpiemēro no 2025. gada 28. jūnija un saskaņā ar minētās direktīvas 32. pantā noteiktajiem pārejas pasākumiem. Attiecībā uz dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem minēto noteikumu darbības joma ir izklāstīta minētās direktīvas 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā.
- (32) Daži dzīvnieki ir apmācīti palīdzēt personām ar invaliditāti, lai tās varētu neatkarīgi pārvietoties. Šādas pārvietošanās labad ir izšķiroši svarīgi, lai minētos dzīvniekus varētu ņemt līdzi vilcienos. Šajā regulā ir paredzētas kopējās tiesības un pienākumi attiecībā uz servisa suņiem. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veikt izmēģinājumus, izmantojot citus pārvietošanās servisa dzīvniekus un atļaut viņiem atrasties vilcienos šo valstu iekšzemes dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu laikā. Ir svarīgi, lai Komisija pārraudzītu norises šajā jautājumā, ņemot vērā turpmāko darbu attiecībā uz pārvietošanās servisa dzīvniekiem.
- (33) Ar šo regulu ir vēlams radīt sistēmu, kas pasažieriem nodrošina kompensāciju par kavējumiem, tostarp gadījumos, kad kavēšanās iemesls ir reisa atcelšana vai nokavēta pārsēšanās. Dzelzceļa pasažieru pārvadājuma kavējuma gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jānodrošina pasažieriem kompensācija, kas ir procentuālā daļa no biļetes cenas.
- (34) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vajadzētu būt pienākumam būt apdrošinātiem vai tiem vajadzētu būt pienācīgām garantijām, kas nodrošina to atbildību pret dzelzceļa pasažieriem nelaimes gadījumā.
- (35) Tiesību pastiprināšanai uz kompensāciju un palīdzību kavējuma, nokavētas pārsēšanās vai reisa atcelšanas gadījumā būtu plašāk jāstimulē dzelzceļa pasažieru pārvadājumu tirgus darbība pasažieru interesēs.
- (36) Kavējuma gadījumā būtu jānodrošina pasažieriem iespējas turpināt braucienu vai braukt pa citu maršrutu ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem. Šādā gadījumā būtu jāņem vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
- (37) Tomēr dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nevajadzētu būt pienākumam maksāt kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka kavējumu izraisīja tādi ārkārtas apstākļi kā ekstrēmi laikapstākļi vai lielas dabas katastrofas, kas apdraudēja drošu pārvadājuma veikšanu. Jebkuram šādam gadījumam vajadzētu būt ekstremālas dabas katastrofas iezīmēm, kas to atšķir no parastajiem, gadalaikam raksturīgajiem laikapstākļiem, tādiem kā rudens vētras vai regulāra pilsētu applūšana, ko izraisa plūdmainas vai sniega kušana. Turklāt dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nevajadzētu būt pienākumam maksāt kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka kavējumu izraisīja nopietna sabiedrības veselības krīze, piemēram, pandēmija. Turklāt, ja kavēšanos ir izraisījis pasažieris vai konkrētas trešo personu darbības, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nevajadzētu būt pienākumam sniegt kompensāciju par kavēšanos. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jāpierāda, ka tie nevarēja nedz prognozēt šādus notikumus, nedz no tiem izvairīties, nedz arī novērst kavējumu, pat ja būtu veikti visi iespējamie pasākumi, tostarp to ritošā sastāva pienācīga profilaktiska apkope. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma darbinieku streikiem un citu tādu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu rīcībai vai bezdarbībai, kuri izmanto to pašu infrastruktūru, ka arī infrastruktūras pārvaldītāju vai staciju apsaimniekotāju rīcībai vai bezdarbībai nebūtu jāietekmē atbildība par kavējumiem. Apstākļi, kuros dzelzceļa

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 1300/2014 (2014. gada 18. novembris) par savstarpējas izmantojamības tehniskajām specifikācijām attiecībā uz Savienības dzelzceļa sistēmas pieejamību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām (OV L 356, 12.12.2014., 110. lpp.).

pārvadājumu uzņēmumiem nav pienākuma izmaksāt kompensāciju, būtu objektīvi jāpamato. Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem ir pieejams infrastruktūras pārvaldītāja, publiskas iestādes vai citas no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem neatkarīgas struktūras paziņojums vai dokuments, kurā ir norādīti apstākļi, uz kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pamatojas, lai tiktu atbrīvots no pienākuma izmaksāt kompensāciju, tiem šādi paziņojumi vai dokumenti būtu jādara zināmi pasažieriem un – attiecīgā gadījumā – attiecīgajām iestādēm.

- (38) Dzelzceļa uzņēmumi būtu jānodrošina vienkāršot procedūru, saskaņā ar kuru pasažieri piesakās kompensācijai vai atlīdzinājumam. Dalībvalstīm jo īpaši vajadzētu būt iespējai prasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pietiekumus pieņemtu, izmantojot noteiktus saziņas līdzekļus, piemēram, tīmekļa vietnēs vai izmantojot mobilās lietotnes, ar noteikumu, ka šādas prasības nav diskriminējošas.
- (39) Lai pasažieriem būtu vieglāk pieprasīt atmaksājumu vai kompensāciju saskaņā ar šo regulu, šādiem pieprasījumiem būtu jāizveido veidlapas, kas ir derīga visā Savienībā. Pasažieriem vajadzētu būt iespējai savus pieprasījumus iesniegt, izmantojot šādu veidlapu.
- (40) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem sadarbībā ar infrastruktūras pārvaldītājiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jā sagatavo ārkārtas rīcības plāni, kuru mērķis ir, nodrošinot iestrēgušajiem pasažieriem pienācīgu informāciju un aprūpi, līdz minimumam samazināt būtisku darbības traucējumu ietekmi.
- (41) Tāpat ir vēlams laikā tūlīt pēc nelaimes gadījuma atvieglināt īslaicīgas finansiālās grūtības, kas radušās nelaimes gadījumos cietušajām personām un viņu apgādājamajiem.
- (42) Dzelzceļa pasažieru interesēs ir tas, lai, vienojoties ar valsts iestādēm, tiktu paredzēti pienācīgi pasākumi nolūkā gan stacijās, gan vilcienos nodrošināt viņu personisko drošību.
- (43) Dzelzceļa pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzību jebkuram iesaistītajam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, konkrētu staciju apsaimniekotājiem vai – attiecīgā gadījumā – biļešu pārdevējiem vai ceļojumu rīkotājiem atbilstoši to attiecīgajām atbildības jomām par tiesībām un pienākumiem, kas paredzēti ar šo regulu. Dzelzceļa pasažieriem vajadzētu būt tiesībām saņemt atbildi pieņemamā laikposmā.
- (44) Lai efektīvi izskatītu sūdzības, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem vajadzētu būt tiesībām izveidot kopīgus klientu apkalpošanas un sūdzību izskatīšanas mehānismus. Informācijai par sūdzību izskatīšanas procedūrām vajadzētu būt publiski pieejamai un vienkārši piekļūstamai visiem pasažieriem.
- (45) Šai regulai nevajadzētu ietekmēt pasažieru tiesības iesniegt sūdzību valsts struktūrai vai prasīt tiesību aizsardzību saskaņā ar valsts procedūrām.
- (46) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jānosaka, jāpārvalda un jāpārtrauga dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standarti. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vajadzētu darīt publiski pieejamu arī informāciju par viņu sniegto pakalpojumu kvalitāti.

- (47) Lai patērētāju aizsardzību dzelzceļa transportā uzturētu augstā līmenī, būtu jāprasa dalībvalstīm norīkot valsts izpildes struktūras, kuru uzdevums ir rūpīgi uzraudzīt un panākt šīs regulas izpildi valsts līmenī. Minētajām struktūrām vajadzētu būt iespējai veikt dažādus izpildes pasākumus. Pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt minētajām struktūrām sūdzības par varbūtējiem regulas pārkāpumiem. Lai nodrošinātu šādu sūdzību apmierinošu izskatīšanu, minētajām struktūrām būtu arī jāsadarbojas ar citu dalībvalstu valsts izpildes struktūrām.
- (48) Dalībvalstīm, kurās nav dzelzceļa sistēmas un tuvākajā laikā nav izredžu to izveidot, būtu jāsakaras ar nesamērīgu un nevajadzīgu slogu, ja uz tām attiektos šajā regulā paredzētie izpildes pienākumi attiecībā uz staciju apsaimniekotājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem. Tas pats attiecas uz izpildes pienākumiem attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem tikmēr, kamēr dalībvalsts nevienu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu nav licencējusi. Tādēļ šādas dalībvalstis būtu jāatbrīvo no minētajiem pienākumiem.
- (49) Personas datu apstrāde būtu jāveic saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību, jo sevišķi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ⁽⁷⁾.
- (50) Dalībvalstīm būtu jāparedz sankcijas, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un jānodrošina to piemērošana. Sankcijām, kas varētu ietvert kompensācijas maksāšanu attiecīgajai personai, vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām.
- (51) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, attīstīt Savienības dzelzceļus un stiprināt dzelzceļa pasažieru tiesības, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (52) Lai pasažieriem nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu nolūkā izdarīt grozījumus I pielikumā attiecībā uz CIV vienveida noteikumiem un pielāgot minimālo avansa maksājuma summu pasažiera nāves gadījumā, ņemot vērā izmaiņas ES saskaņotajā patēriņa cenu indeksā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽⁸⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (53) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (54) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un ņemti vērā principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši 21., 26., 38. un 47. pantā par, attiecīgi, jebkāda veida diskriminācijas aizliegumu, personu ar invaliditāti integrēšanu, augsta patērētāju tiesību aizsardzības līmeņa nodrošināšanu un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Dalībvalstu tiesām šī regula jāpiemēro, ievērojot minētās tiesības un principus,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un mērķi

Nolūkā nodrošināt efektīvu pasažieru aizsardzību un veicināt dzelzceļa transporta izmantošanu, ar šo regulu paredz dzelzceļa transportam piemērojamus noteikumus par:

- a) nediskriminējošu attieksmi pret pasažieriem attiecībā uz pārvadāšanas nosacījumiem un biļešu nodrošināšanu;
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību un apdrošināšanas pienākumiem pret pasažieriem un viņu bagāžu;
- c) pasažieru tiesībām, ja noticis nelaimes gadījums, kuru izraisījusi dzelzceļa transporta pakalpojumu izmantošana un kura rezultātā pasažieris gājis bojā, pasažierim nodarīts personisks ievainojums vai zudusi vai bojāta pasažiera bagāža;
- d) pasažieru tiesībām pārvadājumu traucējumu gadījumā, piemēram, reisa atcelšanas vai kavējuma gadījumā, tostarp par to tiesībām uz kompensāciju;
- e) minimālo un precīzo informāciju, tostarp par biļešu izdošanu, kas pieejamā formātā un savlaicīgi jāsniedz pasažieriem;
- f) nediskriminējošu attieksmi pret personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un palīdzību šādām personām;
- g) pakalpojumu kvalitātes standartu noteikšanu un pārraudzību un pasažieru personiskās drošības apdraudējumu pārvaldību;
- h) sūdzību izskatīšanu;
- i) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro visā Savienībā attiecībā uz starptautiskajiem un iekšzemes dzelzceļa braucieniem un pakalpojumiem, kurus sniedz viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir licencēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/34/ES⁽¹⁰⁾.

2. No šīs regulas piemērošanas dalībvalstis var atbrīvot pakalpojumus, ko ekspluatē tikai un vienīgi izmantošanai vēstures vai tūrisma nolūkos. Minētais atbrīvojums netiek piemērots attiecībā uz 13. un 14. pantu.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/34/ES (2012. gada 21. novembris), ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu (OV L 343, 14.12.2012., 32. lpp.).

3. Atbrīvojumi, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 4. un 6. punktu piešķirti pirms 2021. gada 6. jūnija, paliek spēkā līdz dienai, kad beidzas minēto atbrīvojumu termiņš. Atbrīvojumi, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 5. punktu piešķirti pirms 2021. gada 6. jūnija, paliek spēkā līdz 2023. gada 7. jūnijam.

4. Pirms tam, kad beidzas atbrīvojums, kas iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem piešķirts, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 4. punktu, dalībvalstis šādus iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus var uz papildu laikposmu, kas nepārsniedz piecus gadus, atbrīvot no šīs regulas 15., 17. un 19. panta, 20. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta un 30. panta 2. punkta piemērošanas.

5. Dalībvalsts līdz 2030. gada 7. jūnijam var paredzēt, ka 10. pantu nepiemēro, ja infrastruktūras pārvaldītājam nav tehnisku iespēju izplatīt reāllaika datus 10. panta 1. punkta nozīmē jebkuram dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, biļešu pārdevējam, ceļojumu rīkotājam vai stacijas apsaimniekotājam. Dalībvalstis vismaz reizi divos gados atkārtoti izvērtē, cik lielā mērā ir tehniski iespējams izplatīt šādus datus.

6. Ņemot vērā 8. punktu, dalībvalstis var piešķirt atbrīvojumu no šīs regulas piemērošanas šādiem pārvadājumu pakalpojumiem:

a) pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem;

b) starptautiskajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, kuru būtiska daļa, tostarp vismaz viena paredzēta stacijas pietura, tiek veikta ārpus Savienības.

7. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti, ievērojot 2., 4., 5. un 6. punktu, un izklāsta minēto atbrīvojumu pamatojumu.

8. Atbrīvojumus, kas piešķirti saskaņā ar 6. punkta a) apakšpunktu, nepiemēro attiecībā uz 5., 11., 13., 14., 21., 22., 27. un 28. pantu.

Ja minētie atbrīvojumi attiecas uz reģionāliem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, tos nepiemēro arī attiecībā uz 6. un 12. pantu, 18. panta 3. punktu un V nodaļu.

Neatkarīgi no šā punkta otrās daļas atbrīvojumus no 12. panta 1. punkta un 18. panta 3. punkta piemērošanas attiecībā uz reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem var piemērot līdz 2028. gada 7. jūnijam.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 1) punktā;
- 2) "infrastruktūras pārvaldītājs" ir infrastruktūras pārvaldītājs, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 2) punktā;
- 3) "stacijas apsaimniekotājs" ir organizatoriska struktūra dalībvalstī, kurai uzlikts pienākums apsaimniekot vienu vai vairākas dzelzceļa stacijas un kura var būt infrastruktūras pārvaldītājs;

- 4) "ceļojumu rīkotājs" ir organizators vai mazumtirgotājs, kā definēts, attiecīgi, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2302 ⁽¹¹⁾ 3. panta 8) un 9) punktā, kas nav dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums;
- 5) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu mazumtirgotājs, kas pārdod biļetes, cita starpā arī tranzīta biļetes, pamatojoties uz līgumu vai citu vienošanos starp mazumtirgotāju un vienu vai vairākiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem;
- 6) "pārvadājuma līgums" ir līgums par pārvadāšanu pa dzelzceļu pret atlīdzību vai bez maksas, kuru dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un pasažieris noslēdz par viena vai vairāku pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu;
- 7) "biļete" ir derīgs pārvadājuma līguma noslēgšanas pierādījums neatkarīgi no tā formas;
- 8) "rezervācija" ir atļauja papīra vai elektroniskā formā, kas dod tiesības uz pārvadāšanu saskaņā ar iepriekš apstiprinātu personalizētu vienošanos par pārvadājumu;
- 9) "tranzīta biļete" ir tranzīta biļete, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 35) punktā;
- 10) "pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, kas tiek veikts starp dzelzceļa stacijām saskaņā ar kustības grafiku, tostarp pārvadājumu pakalpojumi, ko piedāvā maršruta maiņai;
- 11) "brauciens" ir pasažiera pārvadāšana no iekāpšanas stacijas līdz galamērķa stacijai;
- 12) "iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājumu, ko veic, nešķērsojot dalībvalsts robežu;
- 13) "pilsētas un piepilsētas dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 6) punkta nozīmē;
- 14) "reģionāls dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 7) punkta nozīmē;
- 15) "tālsatiksmes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums, kurš nav pilsētas, piepilsētas vai reģionāls dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums;
- 16) "starptautisks dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir pasažieru pārvadājumu pakalpojums, kas šķērso vismaz vienu dalībvalsts robežu un kura galvenais nolūks ir pārvadāt pasažierus starp stacijām, kas atrodas dažādās dalībvalstīs vai dalībvalstī un trešā valstī;
- 17) "kavējums" ir laiks starp publicētajā kustības grafikā norādīto pasažiera ierašanās laiku un faktisko vai gaidāmo ierašanās laiku galamērķa stacijā;
- 18) "pienākšana" ir brīdis, kad vilciena durvis tiek atvērtas galamērķa platformā un ir atļauta izkāpšana;

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.).

- 19) “abonementa biļete” vai “sezonas biļete” ir biļete neierobežotam braucienu skaitam, kas tās īpašniekam dod tiesības braukt pa dzelzceļu konkrētā maršrutā vai maršrutu tīklā noteiktā laikposmā;
- 20) “nokavēta pārsēšanās” ir situācija, kad pasažieris dzelzceļa brauciena laikā, kas pārdots kā tranzīta biļete, nokavē vienu vai vairākus reusus tāpēc, ka ir aizkavējies vai atcelts viens vai vairāki iepriekšējie reisi, vai tāpēc, ka reiss ir atgājis pirms plānotā atiešanas laika;
- 21) “persona ar invaliditāti” un “persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām” ir jebkura persona, kurai ir pastāvīgi vai pagaidu fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var traucēt šai personai pilnvērtīgi un efektīvi izmantot transportu līdzvērtīgi citiem pasažieriem, vai kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportu, ir ierobežotas vecuma dēļ;
- 22) “stacija” ir vieta uz dzelzceļa, kurā dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu var sākt, pietāt vai izbeigt.

II NODAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMS, INFORMĀCIJA UN BIĻETES

4. pants

Pārvadājuma līgums

Nemot vērā šo nodaļu, pārvadājuma līguma noslēgšanu un izpildi un informācijas un biļešu nodrošināšanu reglamentē I pielikuma II un III sadaļa.

5. pants

Nediskriminējoši līguma nosacījumi un tarifi

Neskarot sociālos tarifus, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji vai ceļojumu rīkotāji plašai sabiedrībai piedāvā līguma nosacījumus un tarifus bez tiešas vai netiešas diskriminācijas pēc pasažiera valstspiederības vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, biļešu pārdevēja vai ceļojumu rīkotāja iedibinājuma vietas Savienībā.

Šā panta pirmo daļu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un biļešu pārdevējiem piemēro arī tad, kad tiek pieņemtas rezervācijas no pasažieriem saskaņā ar 11. pantu.

6. pants

Velosipēdi

1. Ievērojot 3. punktā izklāstītos ierobežojumus un attiecīgā gadījumā par saprātīgu samaksu pasažieriem ir tiesības vilcienā pārvadāt velosipēdus.

Vilcienos, kuros ir nepieciešama rezervācija, ir iespēja veikt rezervāciju velosipēda pārvadāšanai.

Ja pasažieris ir veicis rezervāciju velosipēda pārvadāšanai un ja minētā velosipēda pārvadāšana tiek atteikta bez pienācīgi pamatota iemesla, pasažierim ir tiesības uz maršruta maiņu vai atlīdzinājumu saskaņā ar 18. pantu, kompensāciju saskaņā ar 19. pantu un palīdzību saskaņā ar 20. panta 2. punktu.

2. Ja vilcienā ir velosipēdu novietošanai paredzētas vietas, pasažieri savus velosipēdus novieto šādās vietās. Ja šādu vietu nav, pasažieri uzrauga savus velosipēdus un pieliek visas saprātīgās pūles, lai nodrošinātu, ka to velosipēdi nerada kaitējumu citiem pasažieriem vai bojājumus pārvietošanās palīgīdzekļiem, bagāžai vai dzelzceļa transporta darbībai.

3. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var ierobežot pasažieru tiesības vilcienā pārvadāt velosipēdus drošības vai ekspluatācijas apsvērumu dēļ, jo īpaši sastrēgumstundās piemērojamo ietilpības ierobežojumu dēļ vai ja to neļauj ritošais sastāvs. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var arī ierobežot velosipēdu pārvadāšanu, pamatojoties uz to svaru un izmēru. Tie savās oficiālajās tīmekļa vietnēs publicē nosacījumus velosipēdu pārvadāšanai, tostarp atjauninātu informāciju par pieejamo ietilpību, izmantojot telemātikas lietojumprogrammas, kas minētas Regulā (ES) Nr. 454/2011.

4. Uzsākot iepirkuma procedūras jauna ritošā sastāva iegādei vai veicot ievērojamu esošā ritošā sastāva modernizāciju, kuras dēļ ir nepieciešama jauna atļauja ritekļa laišanai tirgū, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/797 ⁽¹²⁾ 21. panta 12. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums nodrošina, ka vilciena sastāvi, kuros minēto ritošos sastāvu izmanto, ir aprīkoti ar pienācīgu skaitu velosipēdiem paredzētu vietu. Šo apakšpunktu nepiemēro attiecībā uz restorānvagoniem, guļamvagoniem vai kupeju vagoniem.

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nosaka, kāds ir pienācīgs velosipēdiem paredzētu vietu skaits, ņemot vērā vilciena sastāva lielumu, pakalpojuma tipu un pieprasījumu pēc velosipēdu pārvadāšanas. Pienācīgu velosipēdiem paredzētu vietu skaitu nosaka 5. punktā minētajos plānos. Ja šādu plānu nav vai ja šajos plānos šāds skaits nav noteikts, katrā vilcieni sastāvā ir jābūt vismaz četrām velosipēdu vietām.

Konkrēta tipa pakalpojumiem dalībvalstis par minimālo pienācīgo vietu skaitu var noteikt skaitu, kas pārsniedz četras vietas, un šādā gadījumā minēto skaitu piemēro saskaņā ar otro apakšpunktu noteiktā skaita vietā.

5. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var sastādīt un pastāvīgi atjaunināt plānus par to, kā palielināt un uzlabot velosipēdu pārvadāšanu, un par citiem risinājumiem, kas veicina kombinētu dzelzceļa un velosipēdu izmantošanu.

Kompetentās iestādes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 ⁽¹³⁾ 2. panta b) punktā, šādus plānus var sastādīt pārvadājumu pakalpojumiem, ko veic saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumiem. Dalībvalstis var prasīt, lai šādus plānus sastādītu tās kompetentās iestādes vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas darbojas to teritorijā.

6. Šā panta 5. punktā minētos plānus sastāda pēc apspriešanās ar sabiedrību un attiecīgajām pārstāvošajām organizācijām. Minētos plānus attiecīgi publicē dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai kompetentās iestādes tīmekļa vietnē.

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/797 (2016. gada 11. maijs) par dzelzceļa sistēmas savstarpēju izmantojamību Eiropas Savienībā (OV L 138, 26.5.2016., 44. lpp.).

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 3.12.2007., 1. lpp.).

7. pants

Atteikšanās no saistību izpildes un ierobežojumu noteikšanas nepieļaujamība

1. Šajā regulā paredzētās saistības pret pasažieriem nedrīkst ierobežot un no to izpildes nedrīkst atteikties, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu klauzulu pārvadājuma līgumā. Jebkādi līguma nosacījumi, kuru tiešais vai netiešais nolūks ir atcelt, atteikt vai ierobežot tiesības, kas paredzētas šajā regulā, pasažierim nav saistoši.
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, ceļojumu rīkotāji vai biļešu pārdevēji var pasažierim piedāvāt līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.

8. pants

Pienākums sniegt informāciju par pakalpojumu pārtraukšanu

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai – attiecīgā gadījumā – kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par dzelzceļa sabiedrisko pakalpojumu līgumu, ar attiecīgiem līdzekļiem, tostarp pieejamos formātos saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/882 un Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 noteikumiem, un pirms to īstenošanas publisko lēmumus galīgi izbeigt vai uz laiku pārtraukt pakalpojumus.

9. pants

Ceļojuma informācija

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, ceļojumu rīkotāji un biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus viena vai vairāku dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu vārdā, pēc pieprasījuma sniedz pasažierim vismaz II pielikuma I daļā noteikto informāciju par braucieniem, par kuriem attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums piedāvā pārvadājuma līgumu.
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un, ja iespējams, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji brauciena laikā sniedz pasažierim vismaz II pielikuma II daļā izklāstīto informāciju. Ja stacijas apsaimniekotājam ir šāda informācija, viņš šo informāciju sniedz arī pasažierim.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju sniedz vispiemērotākajā formātā, ja iespējams, pamatojoties uz reāllaika ceļošanas informāciju, tostarp, izmantojot piemērotas komunikācijas tehnoloģijas. Īpašu vērību velta tam, lai tiktu nodrošināts, ka šai informācijai var piekļūt saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/882 un Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 noteikumiem.

10. pants

Piekļuve satiksmes un ceļošanas informācijai

1. Infrastruktūras pārvaldītāji dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem izplata reāllaika datus saistībā ar vilcienu pienākšanu un atiešanu.
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem, kas pārdod viņu pakalpojumus, nodrošina piekļuves minimālajai ceļošanas informācijai, kas izklāstīta II pielikuma I un II daļā, un II pielikuma III daļā minēto rezervācijas sistēmu darbībā.

3. Informāciju izplata un piekļuvi nodrošina nediskriminējošā veidā un bez nepamatotas kavēšanās. Ar vienreizēju pieprasījumu pietiek, lai iegūtu nepārtrauktu piekļuvi informācijai. Infrastruktūras pārvaldītājs un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kam ir pienākums darīt pieejamu informāciju saskaņā ar 1. un 2. punktu, var pieprasīt slēgt līgumu vai citu vienošanos, uz kuras pamata tiek izplatīta informācija vai nodrošināta piekļuve.

Neviena informācijas izmantošanu reglamentējoša līguma vai vienošanās noteikumi lieki neierobežo iespējas minēto informāciju izmantot atkārtoti vai to izmantot konkurences ierobežošanas nolūkā.

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var no citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, ceļojumu rīkotājiem un biļešu pārdevējiem pieprasīt taisnīgu, saprātīgu un samērīgu finanšu kompensāciju par izmaksām, kas radušās piekļuves nodrošināšanā, un infrastruktūras pārvaldītāji var pieprasīt kompensāciju saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem.

4. Informāciju izplata un piekļuvi nodrošina, izmantojot attiecīgus tehniskus līdzekļus, piemēram, lietojumprogrammu saskarnes.

5. Tiktāl, ciktāl informāciju, uz kuru attiecas 1. vai 2. punkts, nodrošina saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem, jo īpaši Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1926⁽¹⁴⁾, uzskata, ka attiecīgie pienākumi saskaņā ar šo pantu ir izpildīti.

11. pants

Biļešu un rezervāciju pieejamība

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji piedāvā biļetes un, ja tās ir pieejamas, tranzīta biļetes un rezervācijas.

2. Neskarot 3. un 4. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārdod – vai nu tieši, vai ar biļešu pārdevēju vai ceļojumu rīkotāju starpniecību – biļetes pasažieriem, izmantojot vismaz vienu no šādiem pārdošanas līdzekļiem:

- a) biļešu kases, citus pārdošanas punktus vai biļešu automātus;
- b) tālruni, internetu vai jebkuras citas plaši pieejamas informācijas tehnoloģijas;
- c) vilcienos.

Kompetentās iestādes, kā definēts Regulas (EK) Nr. 1370/2007 2. panta b) punktā, var prasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārvadājumu pakalpojumiem, ko veic saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumiem, biļetes piedāvātu, izmantojot vairāk nekā vienu pārdošanas līdzekli.

3. Ja iekāpšanas stacijā nav ne biļešu kases, ne biļešu automāta, pasažieri stacijā jāinformē par:

- a) iespēju iegādāties biļetes pa tālruni vai internetā, vai vilcienā, kā arī par iegādes procedūru;
- b) tuvāko dzelzceļa staciju vai citu vietu, kur pieejamas biļešu kases vai biļešu automāti.

⁽¹⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1926 (2017. gada 31. maijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/40/ES attiecībā uz ES mēroga multimodālu maršruta informācijas pakalpojumu sniegšanu (OV L 272, 21.10.2017., 1. lpp.).

4. Ja iekāpšanas stacijā nav biļešu kases, nav piekļuves biļešu automātam un nav citu pieejamu līdzekļu, lai biļetes iegādātos iepriekš, personām ar invaliditāti ir atļauts iegādāties biļetes vilcienā bez papildu izmaksām. Tādu pamatotu iemeslu dēļ, kas saistīti ar drošību vai obligātu vilciena rezervāciju, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var šīs tiesības ierobežot vai liegt.

Ja vilcienā nav darbinieku, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums konsultē personas ar invaliditāti par to, vai iegādāties biļeti, un informē, kā to darīt.

Dalībvalstis var atļaut dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem pieprasīt, lai personas ar invaliditāti par tādām ir atzītas saskaņā ar attiecīgajiem viņu dzīvesvietas valsts tiesību aktiem un praksi.

Dalībvalstis var pirmajā daļā minētās tiesības attiecināt uz visiem pasažieriem. Ja dalībvalstis piemēro šo iespēju, tās par to attiecīgi informē Komisiju. Eiropas Savienības Dzelzceļa aģentūra savā tīmekļa vietnē publicē informāciju, kas attiecas uz Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 īstenošanu.

12. pants

Tranzīta biļetes

1. Ja tālsatiksmes vai reģionālos dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus ekspluatē viens dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, minētais uzņēmums par minētajiem pakalpojumiem piedāvā tranzīta biļeti. Attiecībā uz citiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pieliek visas saprātīgās pūles, lai piedāvātu tranzīta biļetes, un šajā nolūkā savā starpā sadarbojas.

Pirmā punkta piemērošanas nolūkā terminā "viens dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums" ietilpst arī visi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kuri vai nu pilnībā pieder vienam un tam pašam īpašniekam, vai kuri ir meitasuzņēmumi, kas pilnībā pieder vienam no iesaistītajiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.

2. Attiecībā uz ceļojumiem, kas ietver vienu vai vairākas pārsēšanās, pasažieris pirms biļetes vai biļešu iegādes tiek informēts par to, vai minētā biļete vai minētās biļetes ir tranzīta biļete.

3. Attiecībā uz ceļojumiem, kas ietver vienu vai vairākas pārsēšanās, biļete vai biļetes, ko no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma iegādājas vienā komercdarījumā, ir tranzīta biļete, un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums saskaņā ar 18., 19. un 20. pantu ir atbildīgs, ja pasažieris nokavē vienu vai vairākas pārsēšanās.

4. Ja biļeti vai biļetes iegādājas vienā komercdarījumā un biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs pēc savas iniciatīvas biļetes ir apvienojis, biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs, kas pārdevis biļeti vai biļetes, ir atbildīgs par to, lai atlīdzinātu kopējo summu, kas samaksāta minētajā darījumā par attiecīgo biļeti vai biļetēm un turklāt lai kompensētu 75 % no minētās summas gadījumā, ja pasažieris nokavē vienu vai vairākas pārsēšanās.

Pirmajā daļā minētās tiesības uz atlīdzinājumu vai kompensāciju neskar piemērojamos valsts tiesību aktus, kuri pasažieriem piešķir papildu kompensāciju par zaudējumu.

5. Šā panta 3. un 4. punktā izklāstīto atbildību nepiemēro gadījumos, kad biļetēs vai citā dokumentā, vai elektroniski tādā veidā, kas ļauj pasažierim informāciju reproducēt turpmāki atsaucēi, ir norādīts, ka biļetes ir atsevišķi pārvadājuma līgumi, un pasažieris pirms iegādes par to ir ticis informēts.

6. Pienākums pierādīt, ka pasažierim tika sniegta šajā pantā minētā informācija, gulstas uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu, ceļojumu rīkotāju vai biļešu pārdevēju, kas pārdeva biļeti vai biļetes.

7. Biļešu pārdevēji vai ceļojumu rīkotāji ir atbildīgi par tādu pasažieru pieprasījumu un iespējamu sūdzību izskatīšanu, kas veikti saskaņā ar 4. punktu. Šā panta 4. punktā minētos atlīdzinājumus un kompensācijas izmaksā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

III NODAĻA

DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMU ATBILDĪBA PAR PASAŽIERIEM UN VIŅU BAGĀŽU

13. pants

Atbildība par pasažieriem un bagāžu

Ņemot vērā šīs nodaļas noteikumus un neskarot piemērojamos valsts tiesību aktus, ar kuriem pasažieriem piešķir papildu kompensāciju par zaudējumu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par pasažieriem un viņu bagāžu reglamentē I pielikuma IV sadaļas I, III un IV nodaļa, kā arī VI un VII sadaļa.

14. pants

Apdrošināšana un atbildības segums

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums ir pienācīgi apdrošināts, vai tam ir pienācīgas garantijas saskaņā ar tirgus nosacījumiem, ar ko segt tā atbildību, saskaņā ar Direktīvas 2012/34/ES 22. pantu.

15. pants

Avansa maksājumi

1. Pasažiera bojāejas vai miesas bojājumu gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā tas noteikts I pielikuma 26. panta 5. punktā, nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā 15 dienas pēc tam, kad ir noteikta tās fiziskās personas identitāte, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju, proporcionāli ciestajiem zaudējumiem izmaksā avansus, kas ir vajadzīgi, lai segtu tūlītējas ekonomiskās vajadzības.

2. Neskarot 1. punktu, bojāejas gadījumā attiecībā uz katru pasažieri avansa maksājums nav mazāks par 21 000 EUR.

3. Avansa maksājums nav atbildības atzīšana, un to var atskaitīt no jebkādam summām, ko turpmāk izmaksā, pamatojoties uz šo regulu, bet tas nav atmaksājams, izņemot gadījumus, kad zaudējumi nodarīti pasažiera nolaidības vai vainas dēļ vai ja avansa maksājumu saņēmusī persona nav tā persona, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju.

16. pants

Atbildības apstrīdēšana

Pat tad, ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums apstrīd savu atbildību par fizisku ievainojumu, kas nodarīts pasažierim, kuru tas pārvadā, uzņēmums pieliek visas saprātīgās pūles, lai pasažierim palīdzētu tā prasībā par zaudējumu kompensāciju no trešām personām.

IV NODAĻA

KAVĒJUMI, NOKAVĒTAS PĀRSĒŠANĀS UN ATCELTIE REISI

17. pants

Atbildība par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem

Nemot vērā šo nodaļu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem reglamentē I pielikuma IV sadaļas II nodaļa.

18. pants

Atlīdzināšana un maršruta maiņa

1. Ja atiešanas brīdī vai tāpēc, ka ir nokavēta pārsēšanās, vai tāpēc, ka reiss ir atcelts, ir pamatoti paredzams, ka pienākšana pārvadājuma līgumā paredzētajā galamērķī aizkavēsies par 60 minūtēm vai ilgāk, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nodrošina aizkavējušos vai atcelto reisu, nekavējoties pasažierim piedāvā izvēlēties vienu no šādām iespējām un veic nepieciešamos pasākumus:

- a) saņemt atlīdzinājumu pilnas biļetes cenas apjomā saskaņā ar iegādes nosacījumiem par brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, kā arī par daļu vai daļām, kas jau ir veiktas, ja brauciens vairs neatbilst pasažiera sākotnējam brauciena plānam, kā arī attiecīgos gadījumos apmaksātu atpakaļbraucienu uz pirmo brauciena sākumpunktu, cik drīz vien iespējams;
- b) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem un cik drīz vien iespējams, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi;
- c) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem kādā vēlākā dienā, kad vien pasažierim ir ērtāk, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi.

2. Ja 1. punkta b) un c) apakšpunkta nolūkos līdzvērtīgu mainītu maršrutu nodrošina tas pats dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai ja citam uzņēmumam ir pasūtīts nodrošināt mainīto maršrutu, tas pasažierim nerada papildu izmaksas. Šī prasība attiecas arī uz gadījumiem, kad maršruta maiņa ietver pārvadājumu augstākā apkalpošanas klasē un alternatīvus transporta veidus. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pieliek saprātīgas pūles, lai nebūtu jāveic papildu pārsēšanās un lai nodrošinātu, ka kavējums brauciena kopīgumā būtu pēc iespējas īsāks. Pasažieriem nepiedāvā pārvadājumu zemākā apkalpošanas klasē, ja vien tā nav vienīgā pieejamā iespēja mainīt maršrutu.

3. Neskarot 2. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pēc pasažiera pieprasījuma var pasažierim atļaut slēgt līgumus ar citiem pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas pasažieriem ļauj sasniegt galamērķi līdzvērtīgos apstākļos, un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums šādā gadījumā pasažierim atlīdzina viņam radušās izmaksas.

Ja pieejamie maršruta maiņas risinājumi pasažierim netiek paziņoti 100 minūšu laikā pēc plānotā tā reisa atiešanas laika, kurš ir aizkavējies vai atcelts, vai pēc plānotā nokavētās pārsēšanās laika, pasažierim ir tiesības slēgt šādu līgumu ar citiem sabiedriskā transporta pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem pa dzelzceļu vai ar autobusu. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pasažierim atlīdzina nepieciešamās, atbilstošās un saprātīgās viņam radušās izmaksas.

Šis punkts neietekmē valstu normatīvos un administratīvos aktus, kas pasažieriem piedāvā labvēlīgākus maršruta maiņas nosacījumus.

4. Pārvadātāji, kas nodrošina pārvadājumu pakalpojumus mainītajā maršrutā, personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošina līdzvērtīga līmeņa palīdzību un piekļūstamību alternatīvā pārvadājuma laikā. Pārvadātāji, kas nodrošina pārvadājumu pakalpojumus mainītajā maršrutā, var personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošināt alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus, kuri atbilst viņu vajadzībām un kuri atšķiras no tiem, ko piedāvā citiem pasažieriem.

5. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā un 3. punktā minēto atlīdzinājumu izmaksā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Dalībvalstis var prasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi šādus pieprasījumus pieņemtu, izmantojot konkrētus saziņas līdzekļus, ar noteikumu, ka pieprasījums nerada diskriminējošu ietekmi. Atlīdzinājums var būt kuponu un/vai citu pakalpojumu sniegšanas formā, ar noteikumu, ka minēto kuponu un/vai pakalpojumu nosacījumi ir pietiekami elastīgi, jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un galamērķi, un ka pasažieris piekrīt pieņemt minētos kuponus un/vai pakalpojumus. Biļetes cenas atlīdzinājumu nesamazina, no tās atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruņa vai pastmarku izmaksas.

6. Līdz 2023. gada 7. jūnijam Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar kuru izveido kopēju veidlapu atlīdzinājuma pieprasījumiem saskaņā ar šo regulu. Minēto kopējo veidlapu sastāda formātā, kas ir pieejams personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 38. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

7. Pasažieriem ir tiesības iesniegt savus pieprasījumus, izmantojot 6. punktā minēto kopējo veidlapu. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi atlīdzinājuma pieprasījumu nedrīkst noraidīt tikai tā iemesla dēļ, ka pasažieris nav izmantojis minēto veidlapu. Ja pieprasījums nav pietiekami precīzs, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums lūdz pasažierim pieprasījumu padarīt skaidrāku un palīdz viņam to izdarīt.

19. pants

Kompensācija

1. Nezaudējot tiesības uz pārvadāšanu, pasažieris ir tiesīgs no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma saņemt kompensāciju par kavējumu, ja viņš saskaras ar tādu pakalpojuma kavējumu, kas noticis starp biļetē vai tranzīta biļetē norādīto izbraukšanas un galamērķa vietu, par kuru nav atlīdzinātas izmaksas saskaņā ar 18. pantu. Minimālā kompensācija par kavējumiem ir šāda:

a) 25 % no biļetes cenas, ja kavējums ir no 60 līdz 119 minūtēm;

b) 50 % no biļetes cenas, ja kavējums ir 120 minūtes vai ilgāks.

2. Šā panta 1. punkts attiecas arī uz pasažieriem, kuriem ir abonementa biļete vai sezonas biļete. Ja minētie pasažieri ir pieredzējuši vairākkārtējus kavējumus vai reisu atcelšanu abonementa biļetes vai sezonas biļetes derīguma termiņa laikā, viņiem ir tiesības uz atbilstīgu kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem. Šie pasākumi paredz kritērijus, lai noteiktu kavējumu un aprēķinātu kompensāciju. Ja kavējumi, kas ir mazāki par 60 minūtēm, abonementa biļetes vai sezonas biļetes derīguma termiņa laikā atkārtojas vairākkārt, kavējumu ilgumu var summēt un pasažieriem var piešķirt kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem.

3. Neskarot 2. punktu, kompensāciju par kavējumu aprēķina proporcionāli pilnai cenai, kuru pasažieris faktiski samaksājis par aizkavējušos reisu. Ja pārvadājuma līgums ir noslēgts par braucienu turp un atpakaļ, kompensāciju par kavējumu turpceļā vai atpakaļceļā aprēķina proporcionāli cenai, kas par minēto brauciena posmu norādīta uz biļetes. Ja nav šādas norādes par atsevišķu ceļojuma brauciena posmu cenu, kompensāciju aprēķina proporcionāli pusei cenas, kas samaksāta par biļeti. Tāpat proporcionāli pilnai cenai aprēķina cenu par aizkavējušos reisu, kuru nodrošina saskaņā ar jebkuras citas formas pārvadājuma līgumu, kas pasažierim dod tiesības braukt divos vai vairāk secīgos posmos.

4. Aprēķinot kavējuma ilgumu, neņem vērā nekādus kavējumus, attiecībā uz kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums var pierādīt, ka tie notikuši ārpus Savienības.

5. Līdz 2023. gada 7. jūnijam Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar kuru izveido kopēju veidlapu kompensācijas pieprasījumiem saskaņā ar šo regulu. Minēto kopējo veidlapu sastāda formātā, kas ir pieejams personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 38. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. Dalībvalstis var prasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi kompensācijas pieprasījumus pieņemtu, izmantojot konkrētus saziņas līdzekļus, ar noteikumu, ka pieprasījums nerada diskriminējošu ietekmi. Pasažieriem ir tiesības iesniegt savus pieprasījumus, izmantojot 5. punktā minēto kopējo veidlapu. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi kompensācijas pieprasījumu nedrīkst noraidīt tikai tā iemesla dēļ, ka pasažieris nav izmantojis minēto veidlapu. Ja pieprasījums nav pietiekami precīzs, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums lūdz pasažierim pieprasījumu padarīt skaidrāku un palīdz viņam to izdarīt.

7. Biļetes cenas kompensāciju izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas. Kompensāciju drīkst izmaksāt ar kuponiem un/vai citiem pakalpojumiem, ja nosacījumi ir elastīgi, jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un galamērķi. Pēc pasažiera pieprasījuma kompensāciju izmaksā naudā.

8. Biļetes cenas kompensāciju nesamazina, no tās atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruņa vai pastmarku izmaksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var noteikt minimālo summu, ko nesasniedzot kompensāciju neizmaksā. Šī minimālā summa nepārsniedz 4 EUR par katru biļeti.

9. Pasažieriem nav nekādu tiesību uz kompensāciju, ja viņus informē par kavējumu pirms biļetes nopirkšanas vai ja kavējums, kas rodas sakarā ar brauciena turpināšanu, izmantojot citu pārvadājumu vai mainot maršrutu, ir mazāks par 60 minūtēm.

10. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nav pienākuma izmaksāt kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka kavēšanos, nokavēto pārsēšanos vai atcelšanu tiešā veidā izraisījuši vai ka tā ir bijusi neraujami saistīta ar:

a) ārkārtas apstākļiem, kuri nav saistīti ar dzelzceļa darbību, piemēram, ekstrēmi laikapstākļi, lielas dabas katastrofas vai nopietnas sabiedrības veselības krīzes, no kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, neskatoties uz rīcību, ko tas atbilstoši apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nespēja izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;

b) pasažiera vainas dēļ; vai

c) trešās personas rīcību, no kuras dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, neskatoties uz rīcību, ko tas atbilstoši apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nespēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst, piemēram, personas uz sliežu ceļa, kabeļu zādzība, ārkārtas situācijas vilcienā, tiesībaizsardzības darbības, sabotāža vai terorisms.

Pirmās daļas c) apakšpunkta minētais izņēmums neattiecas uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma darbinieku streikiem, citu tādu uzņēmumu darbībām vai bezdarbību, kas izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, un infrastruktūras pārvaldītāju un staciju apsaimniekotāju darbībām vai bezdarbību.

20. pants

Palīdzība

1. Ja pienākšana vai atiešana ir aizkavējusies vai ja reiss ir atcelts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai stacijas apsaimniekotājs informē pasažierus par stāvokli, kā arī par paredzamo reisa vai aizstājēja reisa atiešanas un pienākšanas laiku, tiklīdz šāda informācija ir pieejama. Ja biļešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem ir šāda informācija, tie to sniedz arī pasažierim.
2. Ja 1. punktā minētais kavējums ilgst 60 minūtes vai vairāk vai ja reiss ir atcelts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nodrošina aizkavējušos vai atcelto reisu, pasažieriem bez maksas piedāvā:
 - a) maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas pamatoti atbilst gaidīšanas laikam, ja tie ir pieejami vilcienā vai stacijā vai tos iespējams saprātīgā veidā piegādāt, ņemot vērā tādas kritērijus kā attālums līdz piegādātājam, piegādei vajadzīgais laiks un izmaksas;
 - b) ja ir jāpārnakšno viena vai vairākas nakts vai ja ir jāuzturas ilgāk – izmitināšanu viesnīcā vai citur un pārvadāšanu starp dzelzceļa staciju un izmitināšanas vietu, kur un ja vien tas fiziski iespējams. Gadījumos, ja šāda uzturēšanās kļūst nepieciešama 19. panta 10. punktā minēto apstākļu dēļ, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums var izmitināšanas ilgumu ierobežot maksimāli uz trim naktīm. Kad vien iespējams, ņem vērā personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuves prasības un servisa suņu vajadzības;
 - c) ja vilciens nespēj turpināt kustību ceļa posmā – pārvadāšanu no vilciena līdz dzelzceļa stacijai, alternatīvam pārvadājuma sākumpunktam vai galamērķim, kur un ja vien tas fiziski iespējams.
3. Ja dzelzceļa pārvadājums ir pārtraukts un to vairs nevar turpināt vai nevar turpināt saprātīgā laikposmā, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pēc iespējas drīz pasažieriem nodrošina alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus un veic nepieciešamos pasākumus.
4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi informē skartos pasažierus par to, kā pieprasīt apliecinājumu tam, ka dzelzceļa pārvadājums ir aizkavējies, izraisījis nokavētu pārsēšanos vai ir atcelts. Šo apliecinājumu piemēro arī saistībā ar 19. pantā paredzētajiem noteikumiem.
5. Piemērojot 1.–4. punktu, attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā arī pavadošajām personām un servisa suņiem.
6. Ja ir izstrādāti ārkārtas rīcības plāni, ievērojot Direktīvas 2012/34/ES 13.a panta 3. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi veic koordināciju ar stacijas apsaimniekotāju un infrastruktūras pārvaldītāju, lai tos sagatavotu iespējamībai, ka rodas būtisks darbības traucējums un ilgi kavējumi, kuru rezultātā stacijā iestrēgst ievērojams skaits pasažieru. Šādos ārkārtas rīcības plānos iekļauj prasības par brīdināšanas un informācijas sistēmu piekļūstamību.

V NODAĻA

PERSONAS AR INVALIDITĀTI UN PERSONAS AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM

21. pants

Tiesības uz pārvadāšanu

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji, aktīvi iesaistoties pārstāvošajām organizācijām un – attiecīgā gadījumā – personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārstāvjiem, izveido vai ievieš noteikumus par nediskriminējošu piekļuvi transportam attiecībā uz personām ar invaliditāti, tostarp to personīgajiem asistentiem, kas par tādiem ir atzīti saskaņā ar valsts praksi, un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Minētajos noteikumos ņem vērā vienošanos, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1300/2014 pielikuma 4.4.3. punktā, jo īpaši attiecībā uz struktūrvienību, kas ir atbildīga par palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs nedrīkst atteikties pieņemt personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju vai izdot tai biļeti, vai arī pieprasīt, lai šādu personu pavadītu cita persona, ja vien tas nav obligāti nepieciešams, lai ievērotu 1. punktā minētos piekļuves noteikumus.

22. pants

Informācija personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

1. Pēc pieprasījuma stacijas apsaimniekotājs, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz informāciju, tostarp pieejamos formātos saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 un Direktīvas (ES) 2019/882 noteikumiem, par stacijas un tās aprīkojuma un dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu pieklūstamību un par iespējām piekļūt ritošajam sastāvam saskaņā ar 21. panta 1. punktā minētajiem piekļuves noteikumiem, kā arī par vilcienā pieejamām ērtībām.

2. Izmantojot 21. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs pēc pieprasījuma piecās darbdiēnās pēc atteikuma pieņemt rezervāciju vai izdot biļeti vai pēc prasības būt ar pavadoni piemērošanas rakstiski informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs pieliek saprātīgas pūles, lai attiecīgajai personai piedāvātu pieņemamu alternatīvu pārvadājumu, ņemot vērā attiecīgās personas vajadzības, kas saistītas ar pieklūstamību.

3. Stacijās, kurās nav personāla, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji nodrošina, ka saskaņā ar 21. panta 1. punktā minētajiem piekļuves noteikumiem ir parādīta viegli pieejama informācija, tostarp pieejamos formātos saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 un Direktīvas (ES) 2019/882 noteikumiem, par tuvākajām stacijām, kurās ir personāls, un par tieši pieejamu palīdzība personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

23. pants

Palīdzība dzelzceļa stacijās un vilcienā

1. Personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz šādi:

- a) personīgais asistents, kas par tādu atzīts saskaņā ar valsts praksi, var ceļot ar īpašu tarifu vai attiecīgā gadījumā bez maksas un, ja praktiski iespējams, viņam ierāda vietu blakus personai ar invaliditāti;
- b) ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pieprasa, lai pasažieris vilcienā tiktu pavadīts saskaņā ar 21. panta 2. punktu, pavadošajai personai ir tiesības ceļot bez maksas un, ja iespējams, sēdēt blakus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām;

- c) tām var būt līdzīgs servisa suns saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem;
- d) attiecībā uz vilcieniem, kuros nav personāla, staciju apsaimniekotāji vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi palīdzību nodrošina bez maksas saskaņā ar 21. panta 1. punktā minētajiem piekļuves noteikumiem, kamēr notiek iekāpšana vilcienā un izkāpšana no vilciena, ja stacijā dežurē apmācīti darbinieki;
- e) atējot no dzelzceļa stacijas, kurā ir personāls, braucot caur to tranzītā un pienākot tajā, stacijas apsaimniekotājs vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums bez maksas sniedz palīdzību tā, lai minētā persona varētu iekāpt vilcienā, pārsēties uz savienojošo dzelzceļa reisu, uz kuru tai ir biļete, vai izkāpt no vilciena, ar nosacījumu, ka stacijā dežurē apmācīti darbinieki. Ja par nepieciešamību pēc palīdzības ir paziņots iepriekš saskaņā ar 24. panta a) punktu, stacijas apsaimniekotājs vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums nodrošina, lai minētā palīdzība tiktu sniegta, kā prasīts;
- f) stacijās, kurās nav personāla, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi bez maksas nodrošina palīdzību, tām atrodoties un iekāpjot vilcienā un izkāpjot no vilciena, ja vilcienā ir apmācīti darbinieki;
- g) gadījumā, ja vilcienā un stacijā nav apmācīta pavadošā personāla, staciju apsaimniekotāji vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pieliek visas saprātīgās pūles, lai personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām būtu nodrošināta piekļuve ceļošanai pa dzelzceļu;
- h) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pieliek visas saprātīgās pūles, lai personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vilcienā nodrošinātu piekļuvi tiem pašiem pārvadājumu pakalpojumiem kā citiem pasažieriem, ja šīs personas bez citu palīdzības un droši nevar piekļūt minētajiem pārvadājumu pakalpojumiem.
2. Šīs regulas 21. panta 1. punktā minētie noteikumi nosaka kārtību, kādā īsteno šā panta 1. punktā minētās tiesības.

24. pants

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji sadarbojas, lai sniegtu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā precizēts 21. un 23. pantā, piedāvājot vienotu paziņošanas mehānismu, saskaņā ar šādiem punktiem:

- a) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka par personas vajadzību saņemt šādu palīdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, stacijas apsaimniekotājam, biļešu pārdevējam vai ceļojumu rīkotājam, no kura biļete nopirkta, vai attiecīgā gadījumā f) apakšpunktā minētajam vienotajam kontaktpunktam ir paziņots vismaz 24 stundas iepriekš, pirms palīdzība ir vajadzīga. Uz vienu braucienu pietiek ar vienu paziņojumu. Šādus paziņojumus pārsūta visiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem, kas ir iesaistīti braucienā.

Šādus paziņojumus pieņem bez papildu izmaksām neatkarīgi no saziņas līdzekļiem, kas tiek izmantoti.

Ja biļete vai sezonas biļete ir derīga vairākiem braucieniem, pietiek ar vienu paziņojumu, ar noteikumu, ka ir sniegta attiecīga informācija par turpmāko braucienu laiku, un jebkurā gadījumā vismaz 24 stundas iepriekš, pirms palīdzība pirmo reizi ir vajadzīga. Pasažieris vai viņa pārstāvis pieliek visas saprātīgās pūles, lai par šādu turpmāko braucienu atcelšanu informētu vismaz 12 stundas iepriekš.

Dalībvalstis var atļaut, ka pirmajā, otrajā un trešajā apakšpunktā minēto 24 stundu laikposmu paziņojumu veikšanai pagarina līdz 36 stundām, bet ne pēc 2026. gada 30. jūnija. Šādos gadījumos dalībvalstis par minēto atļauju paziņo Komisijai un sniedz informāciju par pieņemtajiem vai plānotajiem pasākumiem šā laikposma samazināšanai;

- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus paziņojumu saņemšanai. Ja biļešu pārdevēji nevar apstrādāt šādus paziņojumus, tie norāda alternatīvas iegādes vietas vai alternatīvus veidus paziņojuma sniegšanai;
- c) ja paziņojums saskaņā ar a) punktu nav sniegts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs pieliek visas saprātīgās pūles, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu ceļot;
- d) neskarot šā panta f) punktu, stacijas apsaimniekotājs vai jebkura cita pilnvarota persona norāda vietas, kurās personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos dzelzceļa stacijā un lūgt palīdzību. Atbildību attiecībā uz šādu vietu norādīšanu un informācijas sniegšanu par tām nosaka 21. panta 1. punktā minētajos piekļuves noteikumos;
- e) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām ierodas noteiktajā vietā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai stacijas apsaimniekotāja, kas sniedz šādu palīdzību, iepriekš noteiktā laikā. Šāds laiks nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties. Ja nav noteikts laiks, līdz kuram personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām jāierodas, attiecīgā persona ierodas noteiktajā vietā vēlākais 30 minūtes pirms publicētā atiešanas laika vai pirms laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties;
- f) Dalībvalstis var prasīt, lai staciju apsaimniekotāji un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi to teritorijā sadarbotos nolūkā izveidot un izmantot vienotos kontaktpunktus personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Vienoto kontaktpunktu darbības kārtību nosaka 21. panta 1. punktā minētajos piekļuves noteikumos. Minētie vienotie kontaktpunkti ir atbildīgi par to, lai:
 - i) pieņemtu palīdzības pieprasījumus stacijās;
 - ii) paziņotu par individuāliem palīdzības pieprasījumiem staciju apsaimniekotājiem un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem; un
 - iii) sniegtu informāciju par piekļūstamību.

25. pants

Kompensācija par pārvietošanās palīgīdzekļiem, palīgierīcēm un servisa suņiem

1. Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji izraisa pārvietošanās palīgīdzekļu, cita starpā ratiņkrēslu un palīgierīču, zaudējumu vai bojājumu vai personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām izmantoto servisa suņu zaudējumu vai ievainojumu, tad tie ir atbildīgi par minēto zaudējumu, bojājumu vai ievainojumu un bez nepamatotas kavēšanās nodrošina kompensāciju. Minētā kompensācija ietver:

- a) zaudēto vai bojāto pārvietošanās palīgīdzekļu vai palīgierīču aizstāšanas vai remonta izmaksas;
- b) zaudētā vai ievainotā servisa suņa aizvietošanas vai ievainojuma ārstēšanas izmaksas; un

c) saprātīgas izmaksas par pārvietošanās palīgīdzekļu, palīgierīču vai servisa suņu pagaidu aizvietošanu gadījumā, ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai stacijas apsaimniekotājs šādu aizvietošanu nenodrošina saskaņā ar 2. punktu.

2. Ja piemēro 1. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji ātri pieliek visas saprātīgās pūles, lai nodrošinātu nekavējoties vajadzīgus pagaidu aizstājējus pārvietošanās palīgīdzekļiem vai palīgierīcēm. Personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām minētos pagaidu aizstājējus palīgīdzekļiem vai palīgierīcēm atļauj paturēt līdz 1. punktā minētās kompensācijas izmaksāšanai.

26. pants

Personāla apmācība

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji nodrošina, ka viss personāls, arī nesen darbā pieņemtais personāls, kura regulārajiem pienākumos ir sniegt tiešu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, saņem apmācību par invaliditāti, lai zinātu, kā apmierināt vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

Tie arī visam personālam, kas strādā stacijā vai vilcienos un tieši saskaras ar pasažieriem, nodrošina apmācību un regulārus zināšanu atjaunināšanas kursus nolūkā uzlabot informētību par vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji var piekrist, ka 1. punktā minētajā apmācībā piedalās darbinieki ar invaliditāti, un var apsvērt iespēju, ka tajā piedalās arī pasažieri ar invaliditāti un pasažieri ar ierobežotām pārvietošanās spējām un/vai viņus pārstāvošās organizācijas.

VI NODAĻA

DROŠĪBA, SŪDZĪBAS UN PĀRVADĀJUMU PAKALPOJUMU KVALITĀTE

27. pants

Pasažieru personiskā drošība

Vienojoties ar publiskajām iestādēm, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, infrastruktūras pārvaldītāji un staciju apsaimniekotāji savās attiecīgajās atbildības jomās veic atbilstīgus pasākumus un pielāgo tos publisko iestāžu noteiktajam drošības līmenim, lai nodrošinātu pasažieru personisko drošību dzelzceļa stacijās un vilcienos un lai pārvaldītu riskus. Tie sadarbojas un apmainās ar informāciju par labāko pieredzi tādu starpgadījumu novēršanā, kas varētu samazināt drošības līmeni.

28. pants

Sūdzības

1. Katrs dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs stacijā, kurā gada laikā apkalpo vidēji vairāk nekā 10 000 pasažieru dienā, izveido sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz šajā regulā paredzētajām tiesībām un pienākumiem savās attiecīgajās atbildības jomās. Tie dara pasažieriem plaši zināmu savu kontaktinformāciju un darba valodu vai valodas. Šo mehānismu nepiemēro III nodaļas nolūkā.

2. Ar 1. punktā minēto mehānismu pasažieri var iesniegt sūdzību jebkuram dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam vai stacijas apsaimniekotājam sakarā ar to attiecīgajām atbildības jomām. Šādu sūdzību iesniedz trīs mēnešu laikā pēc incidenta, uz kuru tā attiecas. Adresāts viena mēneša laikā pēc sūdzības saņemšanas vai nu sniedz motivētu atbildi, vai attiecīgi pamatotos gadījumos informē pasažieri par to, ka viņš saņems atbildi ne vēlāk kā trīs mēnešu laikposmā pēc

sūdzības

saņemšanas dienas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji sūdzības izvērtēšanai vajadzīgos datus glabā visu sūdzību izskatīšanas procedūras, tostarp 33. un 34. pantā minēto sūdzību izskatīšanas procedūru, laiku, un pēc pieprasījuma minētos datus dara pieejamus valsts izpildes iestādēm.

3. Ziņas par sūdzību izskatīšanas procedūru ir pieejamas sabiedrībai, tostarp personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Šī informācija pēc pieprasījuma ir pieejama vismaz tās dalībvalsts oficiālajā valodā vai valodās, kurā darbojas dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums.

4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums 29. panta 2. punktā minētajā ziņojumā publicē saņemto sūdzību un izskatīto sūdzību skaitu un veidus, atbilžu sniegšanas laikus un veiktās darbības, lai iespējami panāktu uzlabojumus.

29. pants

Pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standarti

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi izstrādā pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus un ievieš kvalitātes pārvaldības sistēmu, lai uzturētu pakalpojumu kvalitāti. Pakalpojumu kvalitātes standarti attiecas vismaz uz III pielikumā uzskaitītajiem elementiem.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārrauga savu darbību, kā paredzēts pakalpojumu kvalitātes standartos. Līdz 2023. gada 30. jūnijam un pēc tam ik pēc diviem gadiem tie publicē ziņojumu par savu pakalpojumu kvalitāti savā tīmekļa vietnē. Šāds ziņojums dara pieejamus arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē.

3. Staciju apsaimniekotāji nosaka pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus, pamatojoties uz attiecīgajiem III pielikumā minētajiem punktiem. Tie pārrauga savu darbību, ievērojot minētos standartus, un valsts publiskajām iestādēm pēc pieprasījuma nodrošina piekļuvi informācijai par saviem darbības rezultātiem.

VII NODAĻA

INFORMĀCIJA UN IZPILDE

30. pants

Pasažieru informēšana par viņu tiesībām

1. Pārdodot dzelzceļa braukšanas biļetes, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji informē pasažierus par šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Lai izpildītu šo informēšanas prasību, tie var izmantot tiem pieejamo Komisijas sagatavoto šīs regulas noteikumu kopsavilkumu visās oficiālajās Savienības valodās. Minēto informāciju tie sniedz papīra vai elektroniskā formātā vai jebkādā citā veidā, tostarp pieejamos formātos saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/882 un Regulas (ES) Nr. 1300/2014 noteikumiem. Tie norāda, kur šādu informāciju var saņemt reisa atcelšanas, nokavētas pārsēšanās vai ilga kavējuma gadījumā.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji piemērotā veidā, tostarp pieejamos formātos saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/882 un Regulas (ES) Nr. 1300/2014 noteikumiem, stacijā, vilcienā un savā tīmekļa vietnē informē pasažierus par viņu tiesībām un pienākumiem saskaņā ar šo regulu un par tās struktūras vai to struktūru kontaktinformāciju, kuras dalībvalstis norīkojušas, ievērojot 31. pantu.

31. pants

Valstu izpildes struktūru norīkošana

1. Katra dalībvalsts norīko struktūru vai struktūras, kas atbild par šīs regulas izpildi. Katra no minētajām struktūrām veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu.
2. Visas struktūras savā uzbūvē, lēmumos par finansējumu, juridiskajā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgas no jebkura infrastruktūras pārvaldītāja, par maksas iekasēšanu atbildīgās struktūras, par jaudas iedalīšanu atbildīgās struktūras vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma.
3. Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu, un par to attiecīgo kompetenci. Komisija un norīkotās struktūras minēto informāciju publicē savās tīmekļa vietnēs.
4. Šajā nodaļā paredzētos izpildes pienākumus attiecībā uz staciju apsaimniekotājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem nepiemēro Kiprai vai Maltai, kamēr to attiecīgajās teritorijās nav izveidota dzelzceļu sistēma, un attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kamēr Kipras vai Maltas norīkota licencēšanas iestāde nav saskaņā ar 2. panta 1. punktu licencējusi nevienu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu.

32. pants

Izpildes uzdevumi

1. Valstu izpildes struktūras rūpīgi uzrauga atbilstību šīs regulas prasībām, tostarp Regulu (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014 prasībām, ciktāl uz minētajām regulām atsaucas šajā regulā, un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu.
2. Šā panta 1. punkta nolūkā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, infrastruktūras pārvaldītāji, kā arī biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji valstu izpildes struktūrām pēc to pieprasījuma attiecīgos dokumentus un informāciju iesniedz bez nepamatotas kavēšanās un – jebkurā gadījumā – viena mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Sarežģītos gadījumos valsts izpildes struktūra šo laikposmu var pagarināt maksimāli līdz trim mēnešiem pēc pieprasījuma saņemšanas. Valstu izpildes struktūras, veicot savus uzdevumus, ņem vērā informāciju, ko tām iesniegusi struktūra, kas saskaņā ar 33. pantu norīkota izskatīt sūdzības, ja tā ir cita struktūra. Tās arī var pieņemt lēmumus par izpildes darbībām, pamatojoties uz atsevišķām šādas struktūras pārsūtītām sūdzībām.
3. Valstu izpildes struktūras ik pēc diviem gadiem, līdz nākamā kalendārā gada 30. jūnijam, publicē ziņojumus ar statistiku par savu darbību, tostarp par piemērotajām sankcijām. Minētos ziņojumus dara pieejamus arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē.
4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums paziņo savu kontaktinformāciju valsts izpildes struktūrai vai struktūrām dalībvalstīs, kurās tas darbojas.

33. pants

Sūdzību izskatīšana valstu izpildes struktūrās un citās struktūrās

1. Neskarot patērētāju tiesības uz alternatīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/11/ES⁽¹⁵⁾, pasažieris pēc tam, kad bez sekmēm ir iesniedzis sūdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam vai stacijas apsaimniekotājam, ievērojot 28. pantu, trīs mēnešu laikā pēc tam, kad ir saņēmis informāciju par sākotnējās sūdzības noraidīšanu, var iesniegt sūdzību valstu izpildes struktūrai vai jebkurai citai struktūrai, kas norīkota saskaņā ar šā panta 2. punktu. Ja trīs mēnešu laikā pēc sākotnējās sūdzības iesniegšanas nav saņemta atbilde, pasažierim ir tiesības iesniegt sūdzību valstu izpildes struktūrai vai jebkurai citai struktūrai, kas norīkota saskaņā ar 2. punktu. Vajadzības gadījumā minētā struktūra informē sūdzības iesniedzēju par viņa tiesībām iesniegt sūdzības strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūrām individuālas pārsūdzības nolūkā.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

2. Ikviens pasažieris var iesniegt sūdzību par varbūtēju šīs regulas pārkāpumu vai nu valsts izpildes struktūrai, vai arī jebkurai citai struktūrai, ko dalībvalsts norīkojusi šādā nolūkā.

3. Valsts izpildes struktūra vai jebkura cita struktūra, kas norīkota saskaņā 2. punktu, divu nedēļu laikā pēc sūdzības saņemšanas apstiprina tās saņemšanu. Sūdzību izskatīšanas procedūra ilgst ne vairāk kā trīs mēnešus, skaitot no sūdzības lietas izveidošanas dienas. Sarežģītos gadījumos minētā struktūra minēto laikposmu var pagarināt līdz sešiem mēnešiem. Šādā gadījumā tā informē pasažieri par pagarināšanas iemesliem un paredzamo laiku, kas vajadzīgs procedūras pabeigšanai. Tikai tās lietas, kas saistītas ar tiesvedību, var izskatīt ilgāk nekā sešus mēnešus. Ja minētā struktūra ir arī strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūra Direktīvas 2013/11/ES nozīmē, prevalē minētajā direktīvā noteiktie termiņi.

Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz piekļuvi sūdzību izskatīšanas procedūrai.

4. Pasažieru sūdzības par incidentu, kurā iesaistīts dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, izskata tās dalībvalsts valsts izpildes struktūra vai jebkura cita struktūra, kas norīkota saskaņā 2. punktu, kura piešķirusi attiecīgā uzņēmuma licenci.

5. Ja sūdzība attiecas uz varbūtējiem staciju apsaimniekotāju vai infrastruktūras pārvaldītāju pārkāpumiem, sūdzību izskata tās dalībvalsts valsts izpildes struktūra vai jebkura cita struktūra, kas norīkota saskaņā 2. punktu, kuras teritorijā incidents noticis.

6. Īstenojot sadarbību saskaņā ar 34. pantu, valsts izpildes struktūras var atkāpties no šā panta 4. vai 5. punkta vai no abiem, ja pamatotu iemeslu dēļ, jo īpaši tādu, kas saistīti ar valodu vai dzīvesvietu, tas ir pasažiera interesēs.

34. pants

Informācijas apmaiņa un pārrobežu sadarbība starp valstu izpildes struktūrām

1. Ja saskaņā ar 31. un 33. pantu ir norīkotas atšķirīgas struktūras, izveido ziņošanas mehānismus saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679, ar kuriem nodrošina informācijas apmaiņu starp tām nolūkā palīdzēt valsts izpildes struktūrai veikt uzraudzības un izpildes uzdevumus un tā, lai saskaņā ar 33. pantu norīkotā sūdzību izskatīšanas struktūra varētu savākt atsevišķu sūdzību izskatīšanai vajadzīgo informāciju.

2. Valstu izpildes struktūras koordinēšanas nolūkā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem un praksi. Komisija tām palīdz veikt minēto uzdevumu.

3. Sarežģītos gadījumos, piemēram, tādos, kas saistīti ar vairākām sūdzībām vai vairākiem operatoriem, pārrobežu braucieniem vai nelaimes gadījumiem citas dalībvalsts teritorijā, nevis tajā, kas izdevusi uzņēmuma licenci, un jo īpaši tad, ja nav skaidrs, kura valsts izpildes struktūra ir kompetentā struktūra, vai tad, ja tas atvieglotu vai paātrinātu sūdzības atrisināšanu, valsts izpildes struktūras sadarbojas un noskaidro vadošo struktūru, kura kalpo par vienoto kontaktpunktu pasažieriem. Visas iesaistītās valsts izpildes struktūras sadarbojas, lai atvieglotu sūdzības atrisināšanu, tostarp daloties ar informāciju, palīdzot ar dokumentu tulkošanu un sniedzot informāciju par incidentu apstākļiem. Pasažierus informē par to, kura iestāde darbojas kā vadošā struktūra.

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

35. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

2. Īstenojot 34. pantā minēto sadarbību, valsts izpildes struktūra, kas ir kompetenta 33. panta 4. vai 5. punkta nolūkā, pēc sūdzību izskatošās valsts izpildes struktūras pieprasījuma izmeklē šīs regulas pārkāpumu, uz ko norādījusi minētā struktūra, un vajadzības gadījumā nosaka sankcijas.

36. pants

Pilnvaru deleģēšana

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 37. pantu, ar ko groza šo regulu, lai:

- a) korigētu 15. panta 2. punktā minētās finanšu summas, lai ņemtu vērā izmaiņas ES saskaņotajā patēriņa cenu indeksā, kurā nav iekļauta enerģija un neapstrādāta pārtika, kā publicējusi Komisija (*Eurostat*);
- b) grozītu I pielikumu, lai ņemtu vērā grozījumus Vienveida noteikumos attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājumu līgumu (CIV), kas noteikti Konvencijas par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF) A papildinājumā.

37. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 36. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2021. gada 6. jūnija. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 36. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 36. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

38. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

39. pants

Ziņojums

Komisija līdz 2026. gada 7. jūnijam ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas īstenošanu un rezultātiem.

Ziņojuma pamatā ir informācija, ko sniedz, ievērojot šo regulu. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

40. pants

Atcelšana

Regula (EK) Nr. 1371/2007 tiek atcelta no 2023. gada 7. jūnija.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu IV pielikumā.

41. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2023. gada 7. jūnija.

Tomēr 6. panta 4. punktu piemēro no 2025. gada 7. jūnija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 29. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
D.M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
A.P. ZACARIAS

I PIELIKUMS

IZVILKUMS NO VIENVEIDA NOTEIKUMIEM ATTIECĪBĀ UZ PASAŽIERU UN BAGĀŽAS
STARPTAUTISKO DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU LĪGUMU (CIV)

A papildinājums 1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

3. pants

Definīcijas

Šajos vienveida noteikumos termins:

- a) "pārvadātājs" ir līgumpārvadātājs, ar kuru pasažieris ir noslēdzis pārvadājuma līgumu, ievērojot šos vienveida noteikumus, vai secīgais pārvadātājs, kas ir atbildīgs, pamatojoties uz šo līgumu;
- b) "pārvadātāja aizvietotājs" ir pārvadātājs, kas nav noslēdzis pārvadājuma līgumu ar pasažieri, bet kam a) punktā minētais pārvadātājs ir pilnībā vai daļēji uzticējis dzelzceļa pārvadājuma izpildi;
- c) "vispārējie pārvadāšanas nosacījumi" ir pārvadātāja nosacījumi vispārēju nosacījumu vai tarifu veidā, kuri juridiski ir spēkā katrā dalībvalstī un kuri pēc pārvadājuma līguma noslēgšanas ir kļuvuši par tā neatņemamu daļu;
- d) "transportlīdzeklis" ir mehāniskais transportlīdzeklis vai piekabe, ko pārvadā, pārvadājot pasažierus.

II SADAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN IZPILDE

6. pants

Pārvadājuma līgums

1. Saskaņā ar pārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas pārvest pasažieri, kā arī, ja nepieciešams, bagāžu un transportlīdzekļus uz galamērķi un piegādāt bagāžu un transportlīdzekļus galamērķī.
2. Pārvadājuma līgums jāapstiprina ar vienu vai vairākām pasažierim izdotām biļetēm. Tomēr saskaņā ar 9. pantu biļetes neesamība, nepareizums vai nozaudēšana neietekmē līguma esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienveida noteikumi.
3. Biļete kalpo kā *prima facie* pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai un saturam.

7. pants

Biļete

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka biļešu formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas to sastādīšanā un drukāšanā.
2. Biļetē jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienveida noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu pārvadājuma līguma noslēgšanu un saturu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no šī līguma.
3. Saņemot biļeti, pasažierim jāpārliedzina, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

4. Biļete ir nododama citam, ja vien tā nav izdota uz pasažiera vārda un ja brauciens nav sācies.
5. Biļeti var sagatavot, elektroniski reģistrējot datus, ko var pārveidot salasāmās rakstu zīmēs. Procedūrai, kas tiek izmantota datu reģistrēšanai un apstrādei, jābūt līdzvērtīgai no funkcionālā viedokļa, īpaši – ciktāl tas attiecas uz biļetes pierādījuma vērtību, ko sniedz šie dati.

8. pants

Braukšanas maksas samaksa un atmaksāšana

1. Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, braukšanas maksu apmaksā avansā.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka, ar kādiem nosacījumiem braukšanas maksu atmaksā.

9. pants

Tiesības uz pārvadāšanu. Pārvadāšanas atteikums

1. Pasažierim no brauciena sākuma jābūt derīgai biļetei un pēc pieprasījuma tā jāuzrāda biļešu kontrolierim. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt:
 - a) ka pasažieris, kurš nevar uzrādīt derīgu biļeti, papildus braukšanas maksai maksā soda naudu;
 - b) ka pasažierim, kurš atsakās pēc pieprasījuma maksāt braukšanas maksu vai soda naudu, var pieprasīt pārtraukt braucienu;
 - c) vai un ar kādiem nosacījumiem var tikt atmaksāta soda nauda.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt, ka pasažieriem, kuri:
 - a) rada draudus brauciena drošībai un veiksmīgai norisei, kā arī citu pasažieru drošībai;
 - b) rada citiem pasažieriem neērtības nepieņemamā veidā;

var atteikt pārvadāšanu vai arī tiem var pieprasīt pārtraukt braucienu. Šādiem pasažieriem nav tiesību saņemt atpakaļ braukšanas maksu vai maksu, ko tie ir maksājuši par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu.

10. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jākārto muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

11. pants

Vilcienu atcelšana un kavēšanās. Nokavētas pārsēšanās

Kur tas nepieciešams, pārvadātājs biļetē apliecina, ka vilciens ticis atcelts vai pārsēšanās tikusi nokavēta.

III SADAĻA

ROKAS BAGĀŽAS, DZĪVNIĒKU, REĢISTRĒTĀS BAGĀŽAS UN TRANSPORTLĪDZEKĻU PĀRVADĀŠANA

I NODAĻA

Kopīgi noteikumi

12. pants

Atļautie priekšmeti un dzīvnieki

1. Saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem pasažieris var ņemt līdzi braucienā priekšmetus, kas ir viegli pārnēsājami (rokas bagāžu), kā arī dzīvus dzīvniekus. Turklāt saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem braucienā var ņemt līdzi pārnēsāšanai neērtus priekšmetus. Priekšmeti un dzīvnieki, kas var traucēt vai radīt neērtības citiem pasažieriem vai radīt bojājumus, rokas bagāžā nav iekļaujami.
2. Priekšmetus un dzīvniekus pasažieri var nodot reģistrētā bagāžā saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem.

3. Gadījumos, kad tiek pārvadāti pasažieri, saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem pārvadātājs var atļaut transportlīdzekļu pārvadāšanu.
4. Bīstamu priekšmetu pārvadājumiem rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā, kā arī uz transportlīdzekļiem vai tajos, ko veic pa dzelzceļu saskaņā ar šo sadaļu, ir jāatbilst Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID).

13. pants

Pārbaude

1. Ja ir pietiekams iemesls aizdomām par iespējamu pārvadāšanas noteikumu neievērošanu, pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt priekšmetu (rokas bagāžas, reģistrētās bagāžas un transportlīdzekļu, ieskaitot to kravu) un dzīvnieku atbilstību pārvadāšanas noteikumiem, ja vien tās valsts normatīvie akti, kurā paredzēts veikt šo pārbaudi, neaizliedz šādas pārbaudes. Pasažieris jāauzicina piedalīties pārbaudē. Ja pasažieris neierodas vai nav sasniedzams, pārvadātājam jāpieaicina divi neatkarīgi liecinieki.
2. Ja pārbaudes laikā atklājas, ka pārvadāšanas noteikumi nav ievēroti, pārvadātājs var prasīt pasažierim segt ar pārbaudi saistītos izdevumus.

14. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jāpilda muitas un citu administratīvo iestāžu pieprasītās formalitātes, ja brauciena laikā tam ir priekšmeti (rokas bagāža, reģistrētā bagāža, transportlīdzekļi, ieskaitot to kravu) vai dzīvnieki. Pasažierim jābūt klāt šo priekšmetu pārbaudes laikā, izņemot – ja katras valsts normatīvie akti paredz citādi.

II NODAĻA

Rokas bagāža un dzīvnieki

15. pants

Kontrole

Pasažieris pats atbild par līdzpaņemtās rokas bagāžas un dzīvnieku uzraudzību.

III NODAĻA

Reģistrētā bagāža

16. pants

Reģistrētās bagāžas nosūtīšana

1. Līgumiskās saistības sakarā ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu jānosaka pasažierim izsniegtajā reģistrācijas kvītī.
2. Saskaņā ar 22. pantu reģistrācijas kvīts neesamība, nepareizība vai nozaudēšana neietekmē ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu saistīto vienošanos esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienvērtīgie noteikumi.
3. Reģistrācijas kvīts kalpo kā *prima facie* pierādījums bagāžas reģistrēšanai un tās pārvadāšanas nosacījumiem.
4. Ja netiek pierādīts pretējais, pieņem, ka brīdī, kad pārvadātājs pieņēma reģistrēto bagāžu, tā acīmredzami bija labā kārtībā un atsevišķo bagāžas vienību skaits un masa sakrīt ar to, kas norādīts reģistrācijas kvītī.

17. pants

Bagāžas reģistrācijas kvīts

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka bagāžas reģistrācijas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

2. Reģistrācijas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienvēda noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz reģistrētās bagāžas nosūtīšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
3. Saņemot bagāžas reģistrācijas kvītī, pasažierim jāpārliecinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

18. pants

Reģistrēšana un pārvadāšana

1. Izņemot gadījumus, kad Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz citādi, bagāžu reģistrē tikai tad, ja uzrādīta biļete, kas derīga vismaz līdz bagāžas galamērķim. Citā ziņā bagāžas reģistrēšanu veic saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā nosūtīšanas vietā.
2. Ja Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz, ka bagāžu var pieņemt pārvadāšanai bez biļetes uzrādīšanas, šo vienvēda noteikumu prasības, kas nosaka pasažiera tiesības un pienākumus attiecībā uz viņa reģistrēto bagāžu, *mutatis mutandis* piemēro reģistrētās bagāžas nosūtītājam.
3. Pārvadātājs var nosūtīt reģistrēto bagāžu ar citu vilcienu vai citu transporta veidu un pa citu maršrutu nekā tas, ko izmanto pasažieris.

19. pants

Reģistrētās bagāžas pārvadāšanas maksas apmaksāšana

Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, maksu par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu apmaksā reģistrēšanas brīdī.

20. pants

Reģistrētās bagāžas marķēšana

Pasažierim uz katras reģistrētās bagāžas vienības skaidri saredzamā vietā un pietiekami skaidrā un neizdzēšamā veidā jānorāda:

- a) savs uzvārds un adrese;
- b) galamērķis.

21. pants

Tiesības atteikties no reģistrētās bagāžas

1. Ja apstākļi atļauj un ja netiek pārkāptas muitas vai citas administratīvās iestādes prasības, pasažieris var pieprasīt bagāžu atdot atpakaļ nosūtīšanas vietā pret bagāžas reģistrācijas kvītī un, ja tā paredz Vispārējie pārvadāšanas noteikumi, uzrādot biļeti.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var ietvert citus noteikumus attiecībā uz tiesībām atteikties no reģistrētās bagāžas, jo īpaši gadījumos, kad mainās galamērķis, un attiecībā uz iespējamām finansiālām sekām, kas var rasties pasažierim.

22. pants

Izsniegšana

1. Reģistrēto bagāžu izsniedz pret bagāžas reģistrācijas kvītī un attiecīgā gadījumā – pēc summu nomaksas, kas iekasējamas par piegādi.

Pārvadātājam ir tiesības, bet ne pienākums pārliecināties, ka kvīts uzrādītājam ir tiesības sūtījumu saņemt.

2. Uzskatāms, ka bagāža ir izsniegta bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājam, ja saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem:
 - a) bagāža ir nodota muitas vai *octroi* iestādēm to telpās vai noliktavās, kas nav pārvadātāja pārraudzībā;
 - b) dzīvi dzīvnieki ir nodoti trešām personām.
3. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs var pieprasīt bagāžas izsniegšanu galamērķī, tiklīdz ir pagājis norunātais laiks vai attiecīgajos gadījumos – muitas un citu administratīvo iestāžu formalitāšu kārtošanai nepieciešamais laiks.
4. Ja netiek uzrādīta bagāžas reģistrācijas kvīts, pārvadātāja pienākums ir izsniegt bagāžu tikai tai personai, kas pierāda savas tiesības uz to. Ja sniegtais pierādījums šķiet nepietiekams, pārvadātājs var pieprasīt drošības naudu.
5. Bagāžu izsniedz galamērķī, līdz kuram tā tika reģistrēta.
6. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs, kura bagāža nav izsniegta, var pieprasīt, lai kvītī tiktu atzīmēts datums un laiks, kad viņš pieprasījis sūtījumu atbilstīgi 3. punktam.
7. Tiesīgā persona var atteikties pieņemt bagāžu, ja pārvadātājs nepilda viņa prasību veikt reģistrētās bagāžas pārbaudi, lai konstatētu iespējamo bojājumu.
8. Visādā citādā ziņā bagāžas izsniegšana notiek saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem.

IV NODAĻA

Transportlīdzekļi

23. pants

Pārvadāšanas noteikumi

Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, ietver nosacījumus attiecībā uz transportlīdzekļu pieņemšanu pārvadāšanai, reģistrēšanu, iekraušānu un pārvadāšanu, izkraušānu un izsniegšanu, kā arī pasažiera pienākumus.

24. pants

Pārvadāšanas kvīts

1. Līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļu pārvadāšanu jāatspoguļo pārvadāšanas kvītī, kas tiek izsniegta pasažierim. Pārvadāšanas kvīts var tikt apvienota ar pasažiera biļeti.
2. Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, nosaka pārvadāšanas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.
3. Pārvadāšanas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienvēda noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļa pārvadāšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
4. Saņemot pārvadāšanas kvītī, pasažierim jāpārlicinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

25. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šo nodaļu III nodaļas noteikumi attiecībā uz bagāžas pārvadāšanu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV SADAĻA

PĀRVADĀTĀJA ATBILDĪBA

I NODAĻA

Atbildība pasažieru bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā

26. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko radījusi pasažiera bojāeja, personisks ievainojums vai jebkurš fizisks vai garīgs kaitējums, ko dzelzceļa darbības dēļ ir izraisījis nelaimes gadījums un kas noticis, pasažierim atrodoties dzelzceļa transportlīdzeklī, kurš izmanto dzelzceļa infrastruktūru, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no atbildības:
 - a) ja nelaimes gadījumu izraisījuši apstākļi, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
 - b) tiktāl, ciktāl nelaimes gadījums noticis pasažiera vainas dēļ;
 - c) ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas neietekmē tiesības uz regresa prasību.
3. Ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā un ja, neskatoties uz to, pārvadātājs netiek pilnībā atbrīvots no atbildības atbilstīgi 2. punkta c) apakšpunktam, tas ir pilnīgi atbildīgs līdz šajos vienvēda noteikumos noteiktajiem limitiem, tomēr nekādā mērā nekaitējot pārvadātāja tiesībām uz regresa prasību pret trešo personu.
4. Šie vienvēda noteikumi neskar atbildību, kāda pārvadātājam var būt gadījumos, kas nav paredzēti 1. punktā.
5. Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic secīgi pārvadātāji, pārvadātājs, kuram saskaņā ar pārvadājuma līgumu ir pienākums sniegt pārvadājuma pakalpojumu maršruta posmā, kurā noticis nelaimes gadījums, ir atbildīgs pasažieru bojāejas vai personisku ievainojumu gadījumā. Ja šo pakalpojumu nav sniedzis pārvadātājs, bet gan pārvadātāja aizvietotājs, abi pārvadātāji ir solidāri atbildīgi saskaņā ar šiem vienvēda noteikumiem.

27. pants

Zaudējumu atlīdzība nāves gadījumā

1. Pasažiera nāves gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:
 - a) visas nepieciešamās nāves gadījumam sekojošās izmaksas, īpaši ar mirstīgo atlieku transportēšanu un bērēm saistītos izdevumus;
 - b) ja nāve neiestājas uzreiz – zaudējumu atlīdzību, kas noteikta 28. pantā.
2. Ja pasažiera nāves gadījumā personas, kuras pasažierim bija vai būtu bijis juridisks pienākums uzturēt, zaudē šo atbalstu, tad arī minētajām personām ir jāsniedz kompensācija par kaitējumu. Tiesības uz zaudējumu atlīdzību personām, kuras pasažieris uzturēja bez juridiskajām saistībām, nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

28. pants

Zaudējumu atlīdzība personiska ievainojuma gadījumā

Pasažiera personiska ievainojuma vai jebkura cita tam nodarīta fiziska vai garīga kaitējuma gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:

- a) visas nepieciešamās izmaksas, it īpaši tās, kas saistītas ar ārstēšanos un transportēšanu;
- b) kompensāciju par finansiālo zaudējumu pilnīgas vai daļējas darbības zaudēšanas vai pieaugušo vajadzību gadījumā.

29. pants

Kompensācijas citu miesas bojājumu gadījumā

Attiecīgās valsts tiesību akti nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem miesas bojājumiem, kurus paredz 27. un 28. pants.

30. pants

Zaudējumu atlīdzības forma un apjoms bojāejas un personiska ievainojuma gadījumā

1. Šo vienveida noteikumu 27. panta 2. punktā un 28. panta b) punktā noteiktā zaudējumu atlīdzība jāpiešķir vienreizējas izmaksas veidā. Taču, ja attiecīgās valsts tiesību akti pieļauj ikgadējas izmaksas, zaudējumu atlīdzību šādā formā piešķir, ja to pieprasa ievainotie pasažieri vai personas, kurām ir uz to tiesības atbilstīgi 27. panta 2. punktam.
2. Zaudējumu atlīdzības apjomu, ko piešķir saskaņā ar 1. punktu, nosaka atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem. Taču šo vienveida noteikumu nolūkiem maksimālo apjomu vienam pasažierim nosaka 175 000 norēķinu vienību apjomā vienreizējai izmaksai vai ikgadējām izmaksām, kas atbilst šai summai, ja attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētais maksimālais apjoms ir mazāks par šo summu.

31. pants

Citi transporta veidi

1. Ievērojot 2. punktu, noteikumi attiecībā uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā nav attiecināmi uz zaudējumu vai kaitējumu, kas radies maršruta posmā, kurš saskaņā ar pārvadājuma līgumu netika veikts pa dzelzceļu.
2. Tomēr gadījumos, kad dzelzceļa transportlīdzekļi tiek pārvadāti ar prāmi, noteikumi attiecībā uz atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā attiecināmi uz 26. panta 1. punktā un 33. panta 1. punktā minēto zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis nelaimes gadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties minētajā transportlīdzeklī, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
3. Ja īpašu apstākļu dēļ dzelzceļa darbība tiek uz laiku pārtraukta un pasažieri tiek vesti, izmantojot citu transporta veidu, pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar šiem vienveida noteikumiem.

II NODAĻA

Atbildība gadījumos, kad nav ievērots pārvadājuma grafiks

32. pants

Atbildība vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par pasažiera zaudējumu vai kaitējumu, kas izriet no tā, ka vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā viņš nevar turpināt savu braucienu tajā pašā dienā vai konkrētos apstākļos brauciena turpināšana tajā pašā dienā nav ieteicama. Kompensācijas ietver saprātīgus uzturēšanās izdevumus, kā arī saprātīgus izdevumus, kas saistīti ar to personu informēšanu, kuri sagaida pasažieri.
2. Pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības, ja vilciena atcelšana, kavēšanās vai nokavēta pārsēšanās radusies vienā no šādiem gadījumiem:
 - a) apstākļos, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz rīcību, ko tas atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;

- b) pasažiera vainas dēļ; vai
- c) trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz šādos apstākļos nepieciešamās rīcības īstenošanu, nespēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infras-truktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas neietekmē tiesības uz regresa prasību.
3. Attiecīgās valsts tiesību aktos nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem zaudējumiem, kas nav paredzēti šā panta 1. punktā. Šis nosacījums neietekmē 44. panta piemērošanu.

III NODAĻA

Atbildība attiecībā uz rokas bagāžu, dzīvniekiem, reģistrēto bagāžu un transportlīdzekļiem

1. daļa

Rokas bagāža un dzīvnieki

33. pants

Atbildība

1. Pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs arī par zaudējumiem vai kaitējumu, ko radījis pilnīgs vai daļējs to priekšmetu zaudējums, kuri cietušajam pasažierim bija klāt vai viņam bija līdzīgs kā rokas bagāžā, vai tiem nodarītais kaitējums; tas attiecas arī uz dzīvniekiem, kas bija pasažierim līdzīgi. *Mutatis mutandis* piemēro 26. panta noteikumus.
2. Tomēr pārvadātājs nav atbildīgs par pilnīgu vai daļēju to priekšmetu, rokas bagāžas un dzīvnieku zaudējumu, kuru uzraudzība saskaņā ar 15. pantu ir pasažiera pienākums, vai par tiem nodarīto kaitējumu, ja tas nav noticis pārvadātāja vainas dēļ. Citi IV sadaļas panti, izņemot 51. pantu, un VI sadaļa šajā gadījumā netiek piemērota.

34. pants

Zaudējumu atlīdzības limits mantu zaudējuma vai tām nodarīta kaitējuma gadījumā

Ja pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 33. panta 1. punktu, tas maksā kompensāciju, kas nepārsniedz 1 400 norēķinu vienības vienam pasažierim.

35. pants

Atbrīvošana no atbildības

Pārvadātājs nav atbildīgs pasažierim par zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis tas, ka pasažieris nav izpildījis muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

2. daļa

Reģistrētā bagāža

36. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies pilnīga vai daļēja reģistrētās bagāžas zaudējuma vai tai nodarīta kaitējuma rezultātā laikā starp tās pieņemšanu pārvadāšanai un tās faktisko piegādi, kā arī par to, kas radies piegādes aizkavēšanas gadījumā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējums, kaitējums vai aizkavēta piegāde notikusi pasažiera vainas dēļ, pasažiera rīkojuma rezultātā, kas dots ne pārvadātāja vainas dēļ, reģistrētajai bagāžai piemītoša defekta dēļ vai arī sakarā ar apstākļiem, no kuriem pārvadātājs nevarēja izvairīties un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst.
3. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējumu vai kaitējumu izraisa īpaši riska faktori, kas piemīt vienam vai vairākiem šādiem apstākļiem:
- a) iesaiņojuma trūkums vai nepiemērotība;
 - b) bagāžas īpašā daba;
 - c) neatļautu priekšmetu pārvadāšana bagāžā.

37. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Pierādīt to, ka zaudējumu, kaitējumu vai aizkavētu piegādi izraisījis kāds no 36. panta 2. punktā minētajiem iemesliem, ir pārvadātāja pienākums.
2. Ja pārvadātājs konstatē, ka, ievērojot apstākļus konkrētajā gadījumā, zaudējums vai kaitējums var būt radies viena vai vairāku 36. panta 3. punktā minēto riska faktoru dēļ, pieņem, ka tas tā ir bijis. Tomēr tiesīgajai personai ir tiesības pierādīt, ka zaudējums vai kaitējums pilnībā vai daļēji nav attiecināms uz šiem riskiem.

38. pants

Secīgie pārvadātāji

Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic vairāki secīgi pārvadātāji, katrs pārvadātājs ar to vien, ka pieņem bagāžu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai transportlīdzekli saskaņā ar pārvadāšanas kvīti, kļūst par pārvadājuma līguma pusi attiecībā uz bagāžas nosūtīšanu vai transportlīdzekļa pārvadāšanu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai pārvadāšanas kvīti noteikumiem un uzņemas tādejādi radušās saistības. Tādā gadījumā katrs pārvadātājs ir atbildīgs par pārvadājumu visa maršruta garumā līdz pat izsniegšanai.

39. pants

Pārvadātāja aizvietotājs

1. Gadījumos, kad pārvadātājs pārvadājuma izpildi pilnībā vai daļēji uzticējis pārvadātāja aizvietotājam, izmantodams vai neizmantojams pārvadājuma līgumā noteiktās tiesības to darīt, pārvadātājs tomēr saglabā savu atbildību attiecībā uz visu pārvadājumu.
2. Viss, kas šajos vienveida noteikumos attiecas uz pārvadātāja atbildību, attiecināms arī uz pārvadātāja aizvietotāja atbildību tā izpildītajā pārvadājuma daļā. Šo vienveida noteikumu 48. un 52. pantu piemēro tad, ja tiek ierosināta lieta pret darbiniekiem vai citām personām, kuru pakalpojumus, veicot pārvadājumu, izmantojis pārvadātāja aizvietotājs.
3. Jebkāda veida īpaša vienošanās, kas paredz pārvadātājam uzņemties šajos vienveida noteikumos neparedzētus pienākumus vai atteikties no tiesībām, kas tam piešķirtas saskaņā ar šiem vienveida noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz pārvadātāja aizvietotāju, kurš nav tam skaidri un rakstiski piekritis. Neatkarīgi no tā, vai pārvadātāja aizvietotājs ir vai nav pieņēmis šādu vienošanos, pārvadātājam paliek saistoši gan pienākumi, gan atteikšanās no tiesībām, kas radušies šādas īpašas vienošanās rezultātā.
4. Gadījumos, kad gan pārvadātājs, gan pārvadātāja aizvietotājs ir atbildīgi, un tādā mērā, kādā tie ir atbildīgi, to atbildība ir solidāra.
5. Kompensāciju kopsumma, ko maksā pārvadātājs, pārvadātāja aizvietotājs un to darbinieki un citas personas, kuru pakalpojumus tie izmanto pārvadājuma veikšanai, nedrīkst pārsniegt šajos vienveida noteikumos paredzētos limitus.
6. Šā panta noteikumi neietekmē regresa prasības tiesības, kas var pastāvēt starp pārvadātāju un pārvadātāja aizvietotāju.

40. pants

Pieņēmums par zaudējumu

1. Tiesīgā persona bez nepieciešamības uzrādīt papildu pierādījumus var uzskatīt bagāžas vienību par zaudētu, ja tā nav piegādāta vai nodota tās rīcībā četrpadsmit dienu laikā no brīža, kad atbilstīgi 22. panta 3. punktam bagāža pieprasīta.
2. Ja bagāžas vienība, kas uzskatīta par zaudētu, tiek atrasta viena gada laikā pēc pieprasījuma izdarīšanas, pārvadātājam par to jāpaziņo tiesīgajai personai, ja tās adrese ir zināma vai var tikt noskaidrota.

3. Trīsdesmit dienās pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas tiesīgā persona var pieprasīt izsniegt bagāžas vienību. Šajā gadījumā tai jāmaksā maksa par pārvadājumu no nosūtīšanas vietas līdz izsniegšanas vietai, kā arī jāatmaksā saņemtā kompensācija, no kuras attiecīgā gadījumā atskaita tajā iekļautas izmaksas. Neraugoties uz to, tiesīgā persona saglabā tiesības pieprasīt kompensāciju par piegādes kavējumu atbilstīgi 43. pantam.

4. Ja atrastā bagāžas vienība 3. punktā noteiktajā termiņā netiek pieprasīta vai ja tā atrasta vēlāk nekā vienu gadu no piegādes pieprasījuma, pārvadātājs atbrīvojas no tās atbilstīgi normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā vietā, kurā atrodas bagāžas vienība.

41. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

1. Pilnīga vai daļēja reģistrētās bagāžas zaudējuma gadījumā pārvadātājs bez visu pārējo zaudējumu atlīdzības maksā:
 - a) ja zaudējumu vai kaitējuma summa ir noteikta – kompensāciju šīs summas apjomā, bet ne vairāk kā 80 norēķinu vienības par katru zaudētās mantas bruto masas kilogramu vai 1 200 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību;
 - b) ja zaudējumu vai kaitējuma summa nav noteikta – zaudējumu atlīdzību 20 norēķinu vienību apjomā par katru zaudētās mantas bruto masas kilogramu vai 300 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību.

Kompensāciju metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Papildus tam pārvadātājs atmaksā bagāžas pārvadāšanas maksu un citus maksājumus, kas iekasēti saistībā ar zaudētās bagāžas vienības pārvadāšanu, kā arī jau samaksātās muitas un akcīzes nodevas.

42. pants

Kompensācija par zaudējumu

1. Reģistrētās bagāžas bojājuma gadījumā pārvadātājam bez visu pārējo zaudējumu atlīdzības jāmaksā kompensācija par bagāžas vērtības zudumam atbilstīgo zaudējumu.
2. Kompensācija nepārsniedz:
 - a) ja bojājuma rezultātā savu vērtību zaudējusi visa bagāža – summu, kura tiktu maksāta bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā;
 - b) ja bojājuma rezultātā vērtību ir zaudējusi tikai daļa no bagāžas – summu, kas tiktu maksāta par šīs bagāžas daļas zaudējumu.

43. pants

Kompensācija piegādes kavējuma gadījumā

1. Reģistrētās bagāžas piegādes kavējuma gadījumā pārvadātājs maksā par katru pilnu divdesmit četru stundu periodu, skaitot no piegādes pieprasījuma brīža, bet nepārsniedzot 14 dienas:
 - a) ja tiesīgā persona pierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – kompensāciju, kas vienlīdzīga zaudējuma vai kaitējuma summai, nepārsniedzot 0,80 norēķinu vienības par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 14 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību;
 - b) ja tiesīgā persona nepierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – zaudējumu atlīdzību 0,14 norēķinu vienību apjomā par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 2,80 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību.

Kompensācijas metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Pilnīga bagāžas zaudējuma gadījumā šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija netiek maksāta papildus tai, ko paredz 41. pants.

3. Daļēja bagāžas zaudējuma gadījumā 1. punktā paredzētā kompensācija tiek maksāta attiecībā uz to bagāžas daļu, kas nav zaudēta.
4. Ja bagāžas bojājums nav radies aizkavētas piegādes rezultātā, šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija, ja pienākas, tiek maksāta papildus tai, ko paredz 42. pants.
5. Kompensācija, ko paredz 1. punkts, un kompensācija, ko paredz 41. un 42. pants, nekādā gadījumā kopā nevar pārsniegt to kompensāciju, kura būtu jāmaksā pilnīga bagāžas zaudējuma gadījumā.

3. daļa

Transportlīdzekļi

44. pants

Kompensācija kavējuma gadījumā

1. Ja pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, vai arī nokavēta transportlīdzekļa piegāde un tiesīgā persona pierāda, ka tāpēc ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, pārvadātājam jāmaksā kompensācija, kuras apjoms nepārsniedz pārvadāšanas maksu.
2. Ja tiesīgā persona gadījumā, kad pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, nolemj pārtraukt pārvadājuma līgumu, tai atmaksā pārvadāšanas maksu. Papildus tam, ja tiesīgā persona pierāda, ka šīs aizkavēšanās rezultātā ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, tā var pieprasīt kompensāciju, kas nepārsniedz pārvadāšanas maksu.

45. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

Transportlīdzekļa pilnīga vai daļēja zaudējuma gadījumā kompensāciju, kas maksājama tiesīgajai personai par pierādīto zaudējumu vai kaitējumu, aprēķina no transportlīdzekļa parastās vērtības. Tā nedrīkst pārsniegt 8 000 norēķinu vienības. Piekrauta vai nepiekrauta autotiekve tiek uzskatīta par atsevišķu transportlīdzekli.

46. pants

Atbildība attiecībā uz citiem priekšmetiem

1. Attiecībā uz priekšmetiem, kas atstāti transportlīdzeklī vai atrodas transportlīdzeklī piestiprinātās kastēs (piemēram, bagāžas vai slēpju kastē), pārvadātājs ir atbildīgs tikai par to zaudējumu vai kaitējumu, kas radies tā vainas dēļ. Kopējā izmaksājamā kompensācija nedrīkst pārsniegt 1 400 norēķinu vienības.
2. Ciktāl tas attiecas uz priekšmetiem, kas piestiprināti transportlīdzekļa ārpusē, tostarp uz 1. punktā minētajām kastēm, pārvadātājs ir atbildīgs par transportlīdzekļa ārpusē novietotiem priekšmetiem tikai gadījumos, ja ir pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

47. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šīs daļas noteikumiem 2. daļas noteikumi attiecībā uz atbildību par bagāžu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV NODAĻA

Kopīgi noteikumi

48. pants

Tiesību zaudēšana pieprasīt atbildības ierobežojumus

Atbildības ierobežojumi, ko paredz šie vienkāršie noteikumi, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti, kas ierobežo kompensācijas līdzi fiksētam apjomam, netiek piemēroti, ja tiek pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

49. pants

Konvertēšana un procenti

1. Ja kompensācijas aprēķināšanai ir nepieciešama ārvalstu valūtā noteikto summu konvertēšana, to veic atbilstīgi valūtas maiņas kursam kompensācijas maksāšanas dienā un vietā.
2. Tiesīgā persona var pieprasīt maksājamās kompensācijas procentus, kas aprēķināti ar likmi pieci procenti gadā no dienas, kad tikusi izvirzīta 55. pantā minētā prasība; ja šāda prasība nav izvirzīta – no dienas, kad tika uzsākta tiesvedība.
3. Taču tādas kompensācijas gadījumā, kas tiek maksāta saskaņā ar 27. un 28. pantu, procentu uzkrāšanās sākas tikai no dienas, kad norisinājušies kompensācijas summas novērtēšanai attiecīgie notikumi, ja šī diena ir vēlāka par prasības pieteikšanas dienu vai arī dienu, kad uzsākta tiesvedība.
4. Bagāžas gadījumā procenti maksājami tikai tad, ja kompensācija pārsniedz 16 norēķinu vienības uz vienu bagāžas reģistrācijas kvīti.
5. Bagāžas gadījumā, ja tiesīgā persona tai atvēlētā saprātīgā termiņā neiesniedz pārvadātājam prasījuma summas galīgai nokārtošanai nepieciešamos pavaddokumentus, laika posmam no minētā termiņa beigām līdz faktiskai šādu dokumentu iesniegšanai procenti netiek aprēķināti.

50. pants

Atbildība kodolincidentu gadījumā

Pārvadātāju atbrīvo no atbildības saskaņā ar šiem vienvēda noteikumiem par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies kodolincidenta gadījumā, ja pēc attiecīgās valsts tiesību aktiem un noteikumiem, kas reglamentē atbildību kodolenerģijas jomā, par zaudējumu vai kaitējumu atbildīgs kodoliekārtu operators vai cita persona, kas to aizvieto.

51. pants

Personas, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs

Pārvadātājs ir atbildīgs par saviem darbiniekiem un jebkurām citām personām, kuru pakalpojumus tas izmanto pārvadājuma veikšanai, kamēr šie darbinieki un citas personas darbojas savu funkciju ietvaros. Tās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji, kurā notiek pārvadājums, tiek uzskatīti par personām, kuru pakalpojumus pārvadātājs izmanto pārvadājuma veikšanai.

52. pants

Citas prasības

1. Visos gadījumos, kuriem piemērojami šie vienvēda noteikumi, jebkura atbildības prasība pret pārvadātāju neatkarīgi no pamatojuma var tikt vērsta, tikai ievērojot šajos noteikumos minētos nosacījumus un ierobežojumus.
2. Tas pats attiecas uz jebkuru prasību, kas tiek vērsta pret tiem darbiniekiem un citām personām, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 51. pantu.

V SADAĻA

PASAŽIERA ATBILDĪBA

53. pants

Īpaši atbildības principi

Pasažieris pret pārvadātāju ir atbildīgs par jebkuru zaudējumu vai kaitējumu:

- a) kas radies, nepildot tā pienākumus saskaņā ar:

- 1) šo vienvēda noteikumu 10., 14. un 20. pantu;

2) Vispārējo pārvadāšanas noteikumu īpašajiem noteikumiem par transportlīdzekļu pārvadāšanu; vai

3) Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID); vai

b) ko izraisījuši līdzīgi ņemtie priekšmeti vai dzīvnieki;

ja vien viņš nepierāda, ka zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši apstākļi, no kuriem, lai gan viņš rīkojies rūpīgi kā apzinīgs pasažieris, viņš nav varējis izvairīties un kuru sekas nav bijis spējīgs novērst. Šis noteikums neietekmē pārvadātāja atbildību, kas tam noteikta 26. pantā un 33. panta 1. punktā.

VI SADAĻA

TIESĪBU AIZSTĀVĒŠANA

54. pants

Daļēja zaudējuma vai kaitējuma konstatēšana

1. Gadījumos, kad pārvadātājs atklāj vai kā notikušu pieņēma daļēju pārvadāto mantu (bagāžas, transportlīdzekļu) zaudējumu vai kaitējumu, vai arī to apgalvo tiesīgā persona, pārvadātājam nekavējoties un, ja iespējams, tiesīgās personas klātbūtnē jāpasāk ziņojums par mantas stāvokli atbilstīgi zaudējuma vai kaitējuma veidam, norādot, cik tāl tas iespējams, zaudējuma vai kaitējuma apjomu, iemeslus un tā izcelšanās laiku.

2. Ziņojuma kopija bez maksas jānosūta tiesīgajai personai.

3. Ja tiesīgā persona nepiekrīt ziņojumā apgalvotajam, tā var pieprasīt, lai bagāžas un transportlīdzekļa stāvokli un zaudējuma vai kaitējuma iemeslus un apjomu noteiktu abu pārvadājuma līguma pušu, tiesas vai šķīrējtiesas nozīmēts eksperts. Turpmāko kārtību nosaka tās valsts normatīvie akti, kurā šāda konstatēšana notiek.

55. pants

Prasījumi

1. Prasījumi, kas attiecas uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, rakstiski jāadresē pārvadātājam, pret kuru varētu tikt izvirzīta prasība. Gadījumos, kad pārvadājums notiek, pamatojoties uz vienu vienīgu līgumu, bet to veic vairāki secīgi pārvadātāji, prasījumus var adresēt pirmajam vai pēdējam pārvadātājam, kā arī pārvadātājam, kuram valstī, kurā pasažierim ir domicils vai pastāvīga dzīvesvieta, ir galvenā darījumdarbības vieta, filiāle vai aģentūra, kas noslēgusi pārvadājuma līgumu.

2. Citi prasījumi, kas attiecas uz pārvadājuma līgumu, rakstiski jāadresē 56. panta 2. un 3. punktā norādītajam pārvadātājam.

3. Dokumenti, kurus tiesīgā persona uzskata par nepieciešamu iesniegt kopā ar prasījumu, jāuzrāda oriģinālu vai kopiju veidā; ja pārvadātājs pieprasa, kopijām jābūt pienācīgi apliecinātām. Prasījuma nokārtošanai pārvadātājs var pieprasīt nodot biļetes, bagāžas reģistrācijas kvīti un pārvadāšanas kvīti.

56. pants

Pārvadātāji, pret kuriem var izvirzīt prasību

1. Prasība, kas balstīta uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, var tikt vērstā tikai pret to pārvadātāju, kas ir atbildīgs saskaņā ar 26. panta 5. punktu.

2. Saskaņā ar 4. punktu citas no pārvadājuma līguma izrietošas prasības pasažieris var vērst pret pirmo pārvadātāju, pēdējo pārvadātāju vai arī pārvadātāju, kurš veica to pārvadājuma daļu, kurā noticis ar prasības ierosināšanu saistītais atgadījums.

3. Ja, pārvadājumu veicot secīgiem pārvadātājiem, pārvadātājs, kuram bagāža vai transportlīdzeklis jāznsniedz, ar tā piekrišanu ir ierakstīts bagāžas reģistrācijas kvītī vai pārvadāšanas kvītī, prasības saskaņā ar 2. punktu var tikt vērstas pret to pat tad, ja tas bagāžu vai transportlīdzekli nav saņēmis.

4. Prasība par summu, kas samaksāta saskaņā ar pārvadājuma līgumu, var tikt izvirzīta pret pārvadātāju, kurš šo summu saņēmis vai kura vārdā tā tika iekasēta.

5. Prasību var vērst pret 2. un 4. punktā neminētu pārvadātāju, ja tā uzsāka kā pretprasība vai kā izņēmums procesā, kas saistīts ar pamatprasību, pamatojoties uz to pašu pārvadājuma līgumu.
6. Ciktāl šie vienveida noteikumi attiecas uz pārvadātāja aizvietotāju, prasība var tikt vēsta arī pret to.
7. Ja prasītājs var izvēlēties starp vairākiem pārvadātājiem, viņa izvēles tiesības tiek anulētas līdz ar viņa vēšanos pret vienu no tiem; tas pats attiecas arī uz gadījumiem, ja prasītājs var izvēlēties starp vienu vai vairākiem pārvadātājiem un pārvadātāja aizvietotāju.

58. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā

1. Tiesīgās personas tiesības celt prasību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, izbeidzas, ja tiesīgā persona 12 mēnešu laikā pēc tam, kad tā uzzinājusi par zaudējumu vai kaitējumu, nav vienam no pārvadātājiem, pret kuriem saskaņā ar 55. panta 1. punktu var tikt izvirzīti prasījumi, sniegusi paziņojumu par nelaimes gadījumu ar pasažieri. Ja tiesīgā persona sniedz pārvadātājam mutisku paziņojumu par nelaimes gadījumu, pārvadātājs izsniedz tai šāda mutiska paziņojuma apliecinājumu.
2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas, ja:
 - a) 1. punktā noteiktajā termiņā tiesīgā persona ir izvirzījusi prasījumu pret vienu no 55. panta 1. punktā minētajiem pārvadātājiem;
 - b) atbildīgais pārvadātājs 1. punktā minētajā termiņā ir uzzinājies par nelaimes gadījumu ar pasažieri kādā citā veidā;
 - c) paziņojums par nelaimes gadījumu netiek sniegts vai tiek sniegts vēlū tādu apstākļu dēļ, par kuriem tiesīgā persona nav atbildīga;
 - d) tiesīgā persona pierāda, ka nelaimes gadījums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

59. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās sakarā ar bagāžas pārvadāšanu

1. Ja tiesīgā persona bagāžu pieņem, izbeidzas visas tiesības celt prasību pret pārvadātāju, kas izriet no pārvadājuma līguma, daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā.
2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas:
 - a) daļēja zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, ja:
 - 1) zaudējums vai kaitējums saskaņā ar 54. pantu konstatēts pirms tam, kad tiesīgā persona pieņēmusi bagāžu;
 - 2) zaudējuma vai kaitējuma konstatācija, kas bija jāveic saskaņā ar 54. pantu, netika veikta vienīgi pārvadātāja vainas dēļ;
 - b) tāda zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, kurš nav acīmredzams un ir konstatēts pēc tam, kad bagāžu pieņēmusi tiesīgā persona, ar nosacījumu, ka tā:
 - 1) lūdz konstatējumu saskaņā ar 54. pantu nekavējoties pēc zaudējuma vai kaitējuma atklāšanas un ne vēlāk kā trīs dienas pēc bagāžas pieņemšanas;
 - 2) un papildus tam pierāda, ka zaudējums vai kaitējums radies laikā starp bagāžas pieņemšanu pārvadāšanai un tās piegādi;
 - c) piegādes aizkavēšanās gadījumā, ja tiesīgā persona divdesmit vienas dienas laikā aizstāvējusi savas tiesības pret vienu no 56. panta 3. punktā minētajiem pārvadātājiem;
 - d) ja tiesīgā persona pierāda, ka zaudējums vai kaitējums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

60. pants

Prasības celšanas noilgums

1. Prasības celšanas noilguma termiņš attiecībā uz zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska aizskārumsa gadījumā, ir:
 - a) pasažiera gadījumā – trīs gadi no nelaimes gadījuma dienas;

b) citu tiesīgo personu gadījumā – trīs gadi no pasažiera miršanas dienas, bet ne ilgāk par pieciem gadiem no nelaimes gadījuma dienas.

2. Noilguma termiņš citām no pārvadājuma līguma izrietošām prasībām ir viens gads. Tomēr noilguma termiņš ir divi gadi tādas prasības gadījumā, kas skar zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījusi darbība vai bezdarbība ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomība, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

3. Šā panta 2. punktā paredzētais noilguma termiņš tiek skaitīts:

a) kompensācijām pilnīga zuduma gadījumā – no četrpadsmitās dienas pēc 22. panta 3. punktā minētā termiņa beigām;

b) kompensācijām daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā – no faktiskās piegādes dienas;

c) visos citos gadījumos, kas attiecas uz pasažieru pārvadāšanu, – no dienas, kad beidzas biļetes derīguma termiņš.

Diena, kas norādīta kā noilguma termiņa sākums, šajā termiņā netiek ieskaitīta.

4. Šeit neminēto noilguma termiņu apturēšanu vai pārtraukšanu nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

VII SADAĻA

ATTIECĪBAS STARP PĀRVADĀTĀJIEM

61. pants

Pārvadāšanas maksas sadalījums

1. Jebkuram pārvadātājam, kurš iekasējis vai kuram būtu jāiekasē pārvadāšanas maksas, jāmaksā iesaistītajiem pārvadātājiem attiecīgā daļa no šīm maksām. Maksājuma metodes nosaka līgumi starp pārvadātājiem.

2. Šo vienvēda noteikumu 6. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts un 25. pants piemērojams arī attiecībās starp secīgiem pārvadātājiem.

62. pants

Regresa prasība

1. Pārvadātājam, kurš saskaņā ar šiem vienvēda noteikumiem ir samaksājis kompensāciju, ir tiesības vērsties ar regresa prasību pie citiem pārvadātājiem, kuri piedalījušies pārvadājuma veikšanā, atbilstīgi turpmāk minētajiem noteikumiem:

a) pārvadātājs, kas izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, ir pilnībā par to atbildīgs;

b) ja zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši vairāki pārvadātāji, katrs no tiem ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko tas izraisījis; ja šāds sadalījums nav iespējams, kompensācija jāsadala starp tiem saskaņā ar c) apakšpunktu;

c) ja nav iespējams pierādīt, kurš no pārvadātājiem izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, kompensācija tiek sadalīta starp visiem pārvadātājiem, kuri piedalījās pārvadājumā, izņemot tos, kuri var pierādīt, ka nav izraisījuši zaudējumu vai kaitējumu; šāda sadalīšana notiek proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

2. Gadījumā, ja kāds no pārvadātājiem ir maksātnespējīgs, uz to attiecinātā nesamaksātā daļa tiek sadalīta starp pārējiem pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

63. pants

Regresa prasības kārtība

1. Maksājuma pamatotību, kuru veicis pārvadātājs, kas izmanto savas regresa prasības tiesības saskaņā ar 62. pantu, nevar apstrīdēt pārvadātājs, pret kuru tiek vēsta regresa prasība, ja kompensāciju noteikusi tiesa vai šķīrējtiesa un ja šim pārvadātājam, kuram par to savlaicīgi paziņots, ir bijusi iespēja iesaistīties procesā. Tiesa vai šķīrējtiesa, kas pārzina pamatprocesu, nosaka laiku, kāds tiek atvēlēts šādam paziņojumam un iesaistei procesā.

2. Pārvadātājam, kurš izmanto regresa prasības tiesības, pret visiem iesaistītajiem pārvadātājiem, ar kuriem tas nav panācis risinājumu, prasība jāceļ vienā un tajā pašā procesā, pretējā gadījumā pārvadātājs zaudē savas regresa prasības tiesības pret tiem pārvadātājiem, pret kuriem tas nav cēlis prasību.

3. Tiesa vai šķīrētiesa savu lēmumu izsaka vienā spriedumā par visām tai iesniegtajām regresa prasībām.
4. Pārvadātājs, kurš vēlas izmantot savas regresa prasības tiesības, var iesniegt prasību tās valsts tiesā vai šķīrētīesā, kuras teritorijā vienam no pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem ir galvenā darbības vieta, filiāle vai aģentūra, kura slēgusi pārvadājuma līgumu.
5. Ja prasība tiek iesniegta pret vairākiem pārvadātājiem, pārvadātājs–prasītājs ir tiesīgs izvēlēties tiesu procesa uzsākšanai no tām, kuras saskaņā ar 4. punktu ir kompetentas.
6. Regresa prasību tiesvedība nevar tikt apvienota ar tiesvedību, ko nolūkā iegūt kompensāciju, pamatojoties uz pārvadājuma līgumu, uzsākusi tiesīgā persona.

64. pants

Regresa prasības līgumi

Pārvadātāji var slēgt līgumus, kuri atšķiras no 61. un 62. panta noteikumiem.

II PIELIKUMS

MINIMĀLĀ INFORMĀCIJA, KO SNIEDZ DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI UN BIĻEŠU PĀRDEVĒJI

I daļa. Informācija pirms brauciena

Vispārīgie nosacījumi, kas attiecas uz līgumu

Laika grafiki un nosacījumi visātrākajam braucienam

Laika grafiki un nosacījumi visām pieejamajām braukšanas maksām, izceļot vislētāko braucieni

Pieklūstamība, piekļuves nosacījumi un vilcienā pieejamās ērtības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/882 un Regulām (ES) Nr. 454/2011 un (ES) Nr. 1300/2014.

Pieejamā ietilpība un piekļuves nosacījumi pasažieriem ar velosipēdiem

Sēdvietu pieejamība pirmās un otrās klases vagonos, kā arī kupeju vagonos un guļamvagonos

Traucējumi un kavēšanās (plānotie un reāllaikā)

Labierīcību, tostarp Wi-Fi un tualetu, un pakalpojumu pieejamība vilcienā, tostarp tāda personāla pieejamība, kas palīdz pasažieriem

Informācija pirms biļetes iegādes par to, vai biļete vai biļetes ir tranzīta biļete

Procedūras zudušas bagāžas pieprasīšanai

Procedūras sūdzību iesniegšanai

II daļa. Informācija brauciena laikā

Vilcienā pieejamie pakalpojumi un labierīcības, tostarp Wi-Fi

Nākamā pietura

Traucējumi un kavēšanās (plānotie un reāllaikā)

Galvenie savienojumu pakalpojumi

Drošības un drošuma jautājumi

III daļa. Darbības saistībā ar rezervācijas sistēmām

Pieprasījumi par dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu pieejamību, tostarp piemērojamajiem tarifiem

Dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu rezervācijas pieprasījumi

Pieprasījumi daļēji vai pilnībā atcelt rezervāciju

III PIELIKUMS

MINIMĀLIE PAKALPOJUMU KVALITĀTES STANDARTI

Informācija un biļetes

Pakalpojumu precizitāte un vispārējie principi pakalpojumu traucējumu gadījumā

Kavēšanās:

- i) vispārējā vidējā reisu kavējumu procentuālā daļa par katru pārvadājumu kategoriju (tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/ piepilsētas reisi);
- ii) to kavējumu procentuālā daļa, ko izraisījuši 19. panta 10. punktā minētie apstākļi;
- iii) to reisu procentuālā daļa, kuru atiešana ir kavējusies;
- iv) to reisu procentuālā daļa, kuru pienākšana ir kavējusies:
 - to kavējumu procentuālā daļa, kuri ir mazāki par 60 minūtēm,
 - to kavējumu procentuālā daļa, kuri ir 60–119 minūtes,
 - to kavējumu procentuālā daļa, kuri ir 120 minūtes vai vairāk;

Reisu atcelšana:

- i) atcelto reisu procentuālā daļa katrā pārvadājumu kategorijā (starptautiskie, iekšzemes tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/piepilsētas reisi);
- ii) regulas 19. panta 10. punktā minēto apstākļu dēļ atcelto reisu procentuālā daļa katrā pārvadājumu kategorijā (starptautiskie, iekšzemes tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/piepilsētas reisi).

Ritošā sastāva un staciju tīrība (gaisa kvalitātes un temperatūras kontrole vagonos, sanitāro telpu higiēna utt.)

Klientu apmierinātības izpēte

Sūdzību izskatīšana, atmaksājumi un kompensācijas par neatbilstību kvalitātes standartiem

Palīdzība, ko sniedz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un diskusijas par šo palīdzību ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un attiecīgā gadījumā ar to pārstāvjiem

IV PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
1. pants	1. pants
1. panta a) punkts	1. panta a) punkts
1. panta b) punkts	1. panta b) punkts
—	1. panta c) punkts
1. panta c) punkts	1. panta d) punkts
—	1. panta e) punkts
1. panta d) punkts	1. panta f) punkts
1. panta e) punkts	1. panta g) punkts
—	1. panta h) punkts
1. panta f) punkts	1. panta i) punkts
2. pants	2. pants
2. panta 1. punkts	2. panta 1. punkts
2. panta 2. punkts	—
2. panta 3. punkts	—
2. panta 4. punkts	—
2. panta 5. punkts	2. panta 6. punkta a) apakšpunkts, 8. punkts
2. panta 6. punkts	2. panta 6. punkta b) apakšpunkts
2. panta 7. punkts	2. panta 7. punkts
—	2. panta 2. punkts
—	2. panta 3. punkts
—	2. panta 4. punkts
—	2. panta 5. punkts
3. pants	3. pants
3. panta 1. punkts	3. panta 1. punkts
3. panta 2. un 3. punkts	—
3. panta 4. punkts	3. panta 2. punkts

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
3. panta 5. punkts	3. panta 3. punkts
3. panta 6. punkts	3. panta 4. punkts
3. panta 7. punkts	3. panta 5. punkts
3. panta 8. punkts	3. panta 6. punkts
—	3. panta 7. punkts
3. panta 9. punkts	3. panta 8. punkts
3. panta 10. punkts	3. panta 9. punkts
—	3. panta 10. punkts
—	3. panta 11. punkts
3. panta 11. punkts	3. panta 12. punkts
—	3. panta 13. punkts
—	3. panta 14. punkts
—	3. panta 15. punkts
—	3. panta 16. punkts
3. panta 12. punkts	3. panta 17. punkts
—	3. panta 18. punkts
3. panta 13. punkts	3. panta 19. punkts
—	3. panta 20. punkts
3. panta 15. punkts	3. panta 21. punkts
—	3. panta 22. punkts
4. pants	4. pants
—	5. pants
5. pants	6. pants
6. pants	7. pants
7. pants	8. pants
8. pants	9. pants
—	10. pants
9. pants	11. pants
—	12. pants

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
11. pants	13. pants
12. pants	14. pants
13. pants	15. pants
14. pants	16. pants
15. pants	17. pants
16. pants	18. pants
—	18. panta 2., 3., 4., 5., 6. un 7. punkts
17. panta 1. punkts	19. panta 1., 2., 3. un 4. punkts
—	19. panta 5. un 6. punkts
17. panta 2. punkts	19. panta 7. punkts
17. panta 3. punkts	19. panta 8. punkts
17. panta 4. punkts	19. panta 9. punkts
—	19. panta 10. punkts
18. pants	20. pants
—	20. panta 6. punkts
19. pants	21. pants
20. pants	22. pants
21. panta 1. punkts	—
21. panta 2. punkts	23. panta 1. punkta g) apakšpunkts
22. un 23. pants	23. pants
22. panta 2. punkts	—
24. pants	24. pants
25. pants	25. panta 1., 2. un 3. punkts
—	26. pants
26. pants	27. pants
27. pants	28. pants
—	28. panta 3. punkts
27. panta 3. punkts	28. panta 4. punkts

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
28. pants	29. pants
29. pants	30. pants
30. pants	31. pants
—	32. un 33. pants
31. pants	34. pants
—	34. panta 1. un 3. punkts
32. pants	35. pants
—	35. panta 2. punkts
33. pants	-
34. pants	36. pants
35. pants	38. pants
—	37. pants
36. pants	39. pants
—	40. pants
37. pants	41. pants
I pielikums	I pielikums
II pielikums	II pielikums
III pielikums	III pielikums
—	IV pielikums